

**DEN danske
STJERNE**

Maj 1981 · 130. Årgang · Nummer 5

za e la saggezza ovunque si trovino

GM
M2855
D186DA
v.130
1981

DEN danske STJERNE

Organ
for Jesu Kristi Kirke af
Sidste Dages Hellige

Maj 1981
Årgang 130
Nummer 5

Det øverste Præsidentskab: Spencer W. Kimball, N. Eldon Tanner, Marion G. Romney.

De tolv Råd: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, LeGrand Richards, Howard W. Hunter, Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust.

Rådgivende komité: M. Russell Ballard, Rex D. Pinegar, Charles A. Didier, George P. Lee, F. Enzo Busche.

International Magazines redaktion: Larry A. Hiller, Chefredaktør - Carol Moses, Assisterende chefredaktør - Heidi Holfeltz, Børnestjernen - Roger Gylling, designer.

Den danske Stjernes redaktion: Jørgen Ljungstrøm, Translation Division, Vodroffsvej 7, DK-1900 København V.

Redaktør af Den danske Stjernes lokalsider: Ellen E. Valgren, Zinnsgade 4, DK-2100 København Ø.

Indhold

Åndens stemme. <i>Marion G. Romney</i>	1
Hvordan man får personlig åbenbaring. <i>Bruce R. McConkie</i>	4
Jeg ventede fyrretyve år på at blive døbt. <i>Bessie Leeper Yoakum</i>	10
Forklar børn om døden. <i>Jon M. Taylor</i>	13
Lad os tale om det. <i>Nogle forslag til familiediskussion</i>	16
1500 km over prærierne - barfodet. <i>Hal Knight</i>	20
Alt andet end en notesbog . . . <i>Janet Brigham</i>	25
Labyrinter. <i>Maxwell T. Stone</i>	28
Den absolutte men kærlige befaling. <i>Neal A. Maxwell</i>	30
Ethel. <i>Susan H. Aylworth</i>	37

Børnestjernen

Wilford Woodruff 1807-1898	1
Hold fast ved stangen. <i>F. Burton Howard</i>	2
Skud-Kuglen. <i>Laurie J. Wilson</i>	5

Abonnement:

12 numre Dkr. 54,— (inkl. moms og porto)

Betaling over giro 31 20988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lyngby, United States and Canada: \$ 10.00 (surface mail).

© 1981 by the Corporation of the President of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints. All rights reserved.

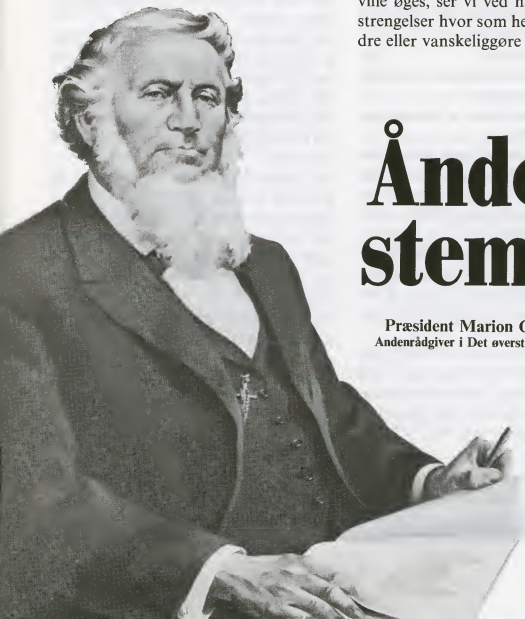
Budskab fra Det øverste Præsidentskab

Præsident Brigham Young sagde engang: „Det blev åbenbart for mig ved denne kirkes begyndelse, at kirken ville spredes, trives, vokse og udvides, og at Satans magt ville vokse.” (*Discourses of Brigham Young*, 6. kap. afsnit 31)
Vi kan nu se opfyldelsen af denne forudsigelse.

Den kendsgerning, at der i 1938 var 126 stave, 36 missioner og 784.764 medlemmer i kirken, og at der i kirken ved slutningen af 1977 var 885 stave, 158 missioner og lige ved 4 millioner medlemmer¹⁾, er et absolut bevis på, at kirken er udbredt, vokset og udvidet i løbet af de mellemliggende fyrretyve år. I opfyldelse af præsident Youngs erklæring om, at Satans magt på samme måde ville øges, ser vi ved hans hektiske anstrengelser hvor som helst for at forhindre eller vanskeliggøre kirkens mission.

Åndens stemme

Præsident Marion G. Romney
Andenrådgiver i Det øverste Præsidentskab

Blandt hans mest effektive våben er pornografi, fordærvelse, prostitution af de skabende kræfter og enhver anden umoralsk og uhellig opførsel.

Opførsel og levevis, som fra ældste tid har været betragtet som værende anstødelig, umoralsk, nedværdigende og nogle steder illegal og ulovlig, og som nu og altid vil være sjælsødelæggende, forfægtes og tolereres nu som acceptabel i vor tids degenererende samfund.

Vi må ikke - og vi behøver ikke - at lade os bedrage eller korrumpere af disse ondsindede lærdomme og skikke. Og vi vil ikke blive påvirket af dem, hvis vi husker hvem vi er, og bruger de midler, som Herren har velsignet os med til at skelne og undgå dem.

Lad os aldrig glemme -
at vi er sjæle - udødelige sjæle i dødelige legemer af kød og ben;
at vore ånder er afkom af himmelske, udødelige forældre ;
at vort vigtigste formål med at være her på jorden i dødeligheden er, at vi skal prøves, for at det kan afgøres, om vi vil gøre alt det, som Herren befaler os at gøre (se Abr. 3:25);
at vi her er underlagt modstridende påvirkninger - Satans og hans tilhængeres indflydelse på den ene side, og Kristi og hans tilhængeres indflydelse på den anden side;
at vi, når vi påvirkes af disse to indflydelser, „frit kan vælge frihed og evigt liv ved den store formidling for alle mennesker, eller fangenskab og død efter djævelens magt og fangenskab” (2. Ne. 2:27).

Det er vigtigt, at vi husker, at de beslutninger, vi træffer, når vi bestemmer, hvad der er godt, og hvad der er ondt, er de vigtigste afgørelser, vi nogen sinde vil tage. Vores lykke eller ulykke gennem

tid og evighed afhænger af disse beslutninger.

Det er klart og vigtigt, at Gud vor himmelske Fader og hans elskede Søn Jesus Kristus, vor Forløser, ikke ville sætte os i denne situation, hvor så meget afhænger af vores valg, uden at give os midler til at skelne det gode fra det onde. Det middel, han har givet os, er *Åndens stemme*, og vi vil alle blive holdt ansvarlige for, på hvilken måde vi retter os efter den.

Herren har instrueret os herom således: „Og nu giver jeg jer den befaling, at I skal vogte jer og give flittigt agt på det evige livs ord, thi I skal leve af hvert ord, som udgår af Guds mund.

For Herrens ord er sandhed, og hvad der er sandhed, er lys, og hvad der er lys, er ånd, ja, Jesu Kristi ånd.

Og Ånden giver hvert menneske, som kommer til verden, lys, og Ånden oplyser hvert menneske i verden, der lytter til *hans røst*.

Og enhver, der lytter til *Åndens røst*, kommer til Gud, ja, til Faderen.

Og Faderen lærer ham om den pagt, som han har fornyet og bekræftet på jer; og som han har bekræftet på jer, ikke blot for jeres egen skyld, men for hele verdens.

Og hele verden ligger i synd og sukker under mørket og under syndens trældom.

Og deraf kan I forstå, at de er under syndens trældom, fordi de ikke kommer til mig,

Thi den, som ikke kommer til mig, er under syndens trældom.

Og den, som ikke hører min røst, kender den ikke og er ikke af mig.

Herpå kan I kende den retfærdige fra den ugudelige og forstå, at den hele

verden netop nu sukker under synd og mørke” (L&P 84: 43-53, fremhævelser tilføjet).

Mormon fortæller os specielt, hvordan man kan skelne mellem godt og ondt.

„Tag jer derfor i agt, mine brødre,” siger han, „at I ikke anser, at det, som er ondt, er af Gud, eller at det, som er godt og af Gud, er af djævelen.

Thi se, mine brødre, jer er det givet at dømme, så I kan skelne det gode fra det onde; og måden, hvorpå man bør dømme er så klar, at I kan kende den med fuldkommen kundskab, ligesom I skelner dagens lys fra nattens mørke.

Thi se, *Kristi Ånd* gives alle mennesker, for at de kan kende godt og ondt (det gode fra det onde); derfor viser jeg jer, hvorledes I bør dømme. Thi alt, hvad der indbyder til at gøre godt og tilskynder til at tro på Kristus, kommer gennem Kristi gave og kraft; derfor kan I vide med fuldkommen sikkerhed, at det er af Gud. Men I kan vide med fuldkommen sikkerhed, at det, der overtaler mennesket til at gøre ondt og til ikke at tro på Kristus, til at fornægte ham og ikke tjene Gud, kommer fra djævelen; thi på denne måde virker djævelen; han tilskynder ingen til at gøre godt, nej, ikke een, ej heller gør hans engle, ej heller gør de, som underkaster sig ham! Og nu, mine brødre, eftersom I kender det lys, ved

hvilket I kan dømme, hvilket lys er Kristi lys, se til, at I ikke dømmer urigtigt; thi med den samme dom, som I dømmer, skal I og dømmes.

Derfor beder jeg jer, brødre, at I flittigt ransager i Kristi lys, så I kan skelne godt fra ondt; og dersom I vil antage alt, hvad der er godt og ikke fordømme det, skal I visselig blive Kristi børn” (Moro. 7:14-19; fremhævelser tilføjet).

I lys af disse og andre af skrifternes lærdomme, gamle som nye, kan enhver ærlig sjæl, som vil gøre sig bekendt med Kristi og hans profeters belæring, vide, at de demoraliserende forhold, der er henvist til i denne tale, er afskyelige og uantagelige i Guds øjne, sådan som alt er, der er ude af harmoni med de ti bud, bjergprædikenen og vor tids åbenbaringer.

Sikkerhed ligger i at kende og rette sig efter Jesu og hans profeters belæring og i at skelne og strengt efterleve Kristi vejledning og Ånd, der „giver hvert menneske, som kommer til verden, lys, og (som) . . . oplyser hvert menneske i verden, der lytter til hans røst.

(for) enhver, der lytter til Åndens røst, kommer til Gud, ja, til Faderen” (L&P 84:46-47). □

---

¹ Ved udgangen af 1979 var tallene: 1.092 stave, 175 missioner og 4.439.000 medlemmer. O.a.

Hvordan man får personlig åbenbaring

Ældste Bruce R. McConkie
af De tolv Kvorum

Jeg vil gerne tale om nogle åndelige realiteter og om noget af det væsentlige, som vi må gøre for at „arbejde på vores frelse” (Fil. 2:12) og for at være værdige medlemmer af Guds rige her i dette liv og for at kvalificere os til vor evige belønning i livet herefter. Jeg vil tale om at modtage personlig åbenbaring, om hvordan hvert enkelt medlem af kirken kan opnå viden om guddommeligheden

af dette værk, kan modtage Åndens hvisken i hjerte og sjæl, og desuden kan se syner, tale med engle, se Guds ansigt og modtage al den kundskab og visdom, der er udøst over trofaste mennesker i enhver tidsalder.

Vi er et folk som er kommet i vane med at sige, at vi tror på nutidsåbenbaring. Vi bekendtgør, at Himlene er åbnet, at Gud har talt i vor tid, at engle har betjent menne-

sker, at der er forekommet syner og åbenbaringer, og at ingen af de gaver, som blev givet i fordums tid bliver holdt tilbage fra os.

Men når vi taler om disse ting, tænker vi almindeligvis på dem i forbindelse med Joseph Smith, Brigham Young eller Spencer W. Kimball. Vi tænker på apostle og profeter. Vi tænker på dem og på kirken selv, der virker på selve åbenbaringens grundlag.

Der er selvfølgelig ingen tvivl om at dette: Den organisation, som vi tilhører, er bogstavelig talt Herrens rige, den er beregnet til at berede og kvalificere os til at komme i det celestiale rige, og denne kirke er ledet ved åbenbaring. Jeg har siddet i møde med apostlene ved mange lejligheder, hvor Guds profet på jorden ydmygt har sagt, og med ivrigt vidnesbyrd forsikret, at sløret er tyndt, at Herren leder og styrer kirken, og at dette er hans kirke, og at han gør sin vilje kendt for os.

Der er inspiration i ledelsen af denne kirke, og kirken opfylder sit formål; den går fremad på den måde, som Herren ønsker, den skal have fremgang, lige så hurtigt, som vor styrke tillader, at hans budskab kan bringes ud til andre af hans børn i verden, og således, at vi, som medlemmer af riget, kan rense og fuldkommengøre vort liv og blive værdige til de mest udsøgte velsignelser nu og herefter.

Men åbenbaring er ikke begrænset til Guds profet på jorden. Syner og evigheden er ikke reserveret generallautoriteter. Åbenbaring er noget,

som burde modtages af hver enkelt medlem. Hos Gud er der ikke personsanseelse (se L&P 1:35), og enhver sjæl er lige så værdifuld for ham, som deres sjæle, der er kaldede til lederstillinger. Da han virker på grundlag af evige, universelle love, kan hvilken som helst, der adlyder den lov, der berettiger ham til at modtage åbenbaring, vide nøjagtigt hvad præsident Kimball ved, tale med engle, ligesom Joseph Smith gjorde det, og være i harmoni med alt det, der hører Ånden til.

Profeten Joseph Smith sagde:

„At læse om andres oplevelser og erfaringer eller de til *dem* givne åbenbaringer kan aldrig give *os* et omfattende indblik i vor stilling og vort sande forhold til Gud. Kundskab om disse ting kan kun opnås ved erfaring gennem Guds forordninger, der er fremsat i den hensigt. Hvis I kunne se ind i himlen fem minutter, ville I vide mere, end I ville ved at læse alt, hvad der nogen sinde er skrevet om dette emne” (*Profeten Joseph Smiths lærdomme*, s. 390-91). Jeg mener, det for os drejer sig om at modtage personlig åbenbaring, at vide for os selv, hvad Herrens ønske og vilje er med hensyn til os på vore særlige områder, og modtage bekræftelse på hans ønske og vilje med hensyn til hans kirke.

Der findes to slags kundskab - intellektuel og åndelig. I skolen søger vi først og fremmest kundskab på det intellektuelle område, en kundskab, der sandsynligvis kommer gennem fornuftens og sansernes brug. Dette er umådelig vigtigt og noget meget

betydningsfuldt - vi opfordrer alle mennesker, som ønsker at komme frem, og som ønsker oplysning, til at forbedre deres intellekt.

Men jeg vil gerne sige, at vi har brug for at hellige en stedse større del af vores tid til opnåelse af åndelig kundskab. Når vi har at gøre med åndelige realiteter, taler vi ikke bare om at opnå noget gennem fornuft eller ved vore sanser. Vi taler om åbenbaring - om at lære, hvordan vi får kundskab om det, der hører Gud til, ved at indstille den ånd, som vi har, til Guds evige Ånd. Det er den kanal og den måde, åbenbaring kommer til den enkelte.

Det siger mig ikke særlig meget, når nogen vurderer enten et lærdomsmæssigt eller et kirkeligt problem af en eller anden slags, ud fra intellekt alene. Alt åndeligt er helt og fuldstændigt i samklang med den intellektuelle realitet, som vi når til gennem tænkning. Men når de to ting sammenlignes, med hensyn til deres indbyrdes egenskaber, er det, der betyder noget, *det åndelige*, og ikke det intellektuelle. Det der hører Gud til, kendes kun formedelst Guds Ånd.

Det er rigtigt, at man kan spekulere over lærdomsmæssige forhold, men man får ikke religion ind i sin tilværelse, før man føler noget i sin sjæl, før man bliver én af Helligåndens nye skabninger (se 2. Kor. 5:17). Takket være Gud har ethvert medlem af kirken mulighed for at gøre dette, for efter dåben modtager ethvert medlem af kirken Helligåndens gave, der betyder, at

han derefter har ret til den bestandige ledsagelse af dette medlem af Guddommen, alt efter sin personlige retskaffenhed og trofasthed.

Jeg sagde, at vi har *ret til* åbenbaring. Ethvert medlem af kirken er berettiget til åbenbaring fra Helligånden; han er berettiget til englebesøg; han er berettiget til at bese evighedens syner; og han er berettiget til at se Gud på samme måde, som enhver profet i virkeligheden har set ham.

Vi tænker som regel på profeter, som forudsiger kirkens og verdens fremtid. Men i virkeligheden *burde enhver være en profet for sig selv og med hensyn til egne affærer*. Det var Moses, som sagde: „Gid alt Herrens folk var profeter, gid Herren ville lade sin Ånd komme over dem!” (4. Mos. 11:29)

Og det var Paulus, der sagde: „Strøb efter at tale profetisk” (1. Kor. 1:39).

De tilråder, at vi af hele vort hjerte og med al vor styrke, hver især søger profetiens gave for vore egne private og personlige affærer.

Lad mig læse nogle få udtalelser af profeten Joseph Smiths åbenbaringer, der skildrer den formel, hvorved vi som individuelle mennesker kan komme til at kende det, der hører Gud til, ved Åndens kraft.

Herren sagde: „Jeg vil tale til dig i din sjæl og i dit hjerte gennem den Helligånd, der skal komme over dig, og som skal bo i i dit hjerte.

Se, dette er åbenbaringens Ånd. (L&P. 8:2-3).

Denne åbenbaring taler om Ånd,

Ethvert medlem af kirken kan se syner, få besøg af engle, se Herrens ansigt og modtage al den kundskab og visdom, som er blevet udøst over retskafne mennesker i enhver tidsalder.

---

der taler til ånd - Helligånden, der taler til ånden inden i mig, på den måde der er uforståelig for tanken. Men det er klart og tydeligt for åndelig forståelse - det overbringer kundskab, giver intelligens, giver sandhed og giver sikker forvisning om det, der henhører til Gud. Det gælder for enhver.

„Gud vil give jer kundskab gennem sin Helligånd, ja, gennem den Helligånds uudsigelige gave, der ikke siden verdens begyndelse er blevet åbenbaret førend nu, og som vore forfædre længselsfuldt forventede skulle åbenbares i de sidste tider” (L&P 121:26-27).

Dette er et vidunderligt stykke. Dette siges til hvert eneste menneske i kirken. Med andre ord - det er en personlig åbenbaring til dig.

„Thi så siger Herren: Jeg, Herren, er barmhjertig og nådig mod dem, der frygter mig, og jeg finder behag i at ære dem, som tjener mig i retfærdighed og i sandhed til enden.

Og dem (enhver i Guds rige) vil jeg åbenbare alle hemmeligheder, ja, alle mit riges hemmeligheder, som har været skjult fra tidens begyndelse, og i kommende tider vil jeg kundgøre dem min velbehagelige vilje

angående alt, hvad der hører mit rige til.

Thi jeg vil oplyse dem med min Ånd, og gennem min kraft skal jeg tilkendegive dem min viljes hemmeligheder, ja, det, som intet øje har set eller øre hørt, og som ikke er kommet ind i noget menneskes hjerte” (L&P 76:5, 7, 10).

Jeg sagde før, at vi kan tale med engle, at vi kan have drømme, at vi kan se Herrens ansigt. Her er et løfte på dette område:

„Sandelig, så siger Herren: Det skal ske, at hver sjæl, der aflægger sine synder, kommer til mig, påkalder mit navn og adlyder min røst samt holder mine befalinger, skal se mit ansigt og vide, at jeg er” (L&P 93:1). Profeten sagde, at sløret måske ville blive løftet i dag eller når som helst, hvis vi kom sammen som ældster i riget i tro og i retskaffenhed, og kvalificerede til at få syner om evigheden. Her er en udtalelse fra Joseph Smith:

„Frelse kan ikke komme uden åbenbaring; det vil være forgæves for en hvilken som helst at være en Guds tjener uden den. Ingen mand er en Jesu Kristi tjener uden at være en profet. Ingen kan være en Jesu Kristi

tjener uden han har Jesu vidnesbyrd, og det er profetiens ånd. Når som helst frelse er blevet forvaltet, har det været ved vidnesbyrd. Mennesker i vor tid bærer vidnesbyrd om himmel og helvede og har aldrig set nogen af dem; jeg vil sige, at intet menneske kender disse ting uden ved åbenbaringens ånd” (*Joseph Smiths lærdomme*, s. 189).

Vi er berettigede til åbenbaring. Personlig åbenbaring er nødvendig for vor frelse. Skrifterne er fulde af illustrationer om, hvad der er sket. Her er noget af det, som Nephi nedskrev:

„Hvis I ikke forhærder jeres hjerte, men beder til mig i tro med forvisning om, at I vil få og med flid holder mine bud, skal disse ting visselig tilkendegives for jer” (1 Ne. 15:11). Der findes i Mormons Bog en udtalelse om nogle umådeligt succesrige missionærer, Mosiahs sønner:

„Det var mænd med sund forstand, og de havde ransaget skrifterne med flid for at kunne få kundskab om Guds ord.

Men det er ikke alt; de havde hengivet sig til megen bøn og faste, og derfor havde de profetiens og åbenbaringens ånd, og når de lærte fra sig, lærte de med magt og myndighed fra Gud” (Al. 17:2-3).

Lad mig tage tid til endnu et citat. Her er det profeten Joseph Smith: „Et menneske kan have udbytte af at lægge mærke til den første tilkendegivelse af åbenbaringens ånd; f.eks. når du føler den rene intelligens flyde ind til dig, kan den give dig visse tanker og ideer pludselig, så

at du - ved at lægge mærke dertil - kan finde den opfyldt samme dag eller snart; dvs. at det, som blev fremlagt for jeres sind og forstand af Guds Ånd, vil gå i opfyldelse; og ved således at lære Guds Ånd og forstå den, kan du vokse ind i og med åbenbaringens princip, indtil du bliver fuldkommen i Kristus Jesus” (*Joseph Smiths lærdomme*, s. 178-79).

Skrifterne har mange henvisninger til åbenbaring. Profeterne har sagt meget derom. Det betyder for os at vi må have *religios erfaring*. Vi har brug for personligt at engagere os med Gud. Vi må gøre, som profeten Joseph Smith sagde: „Se ind i Himlen i fem minutter.”

Religion er et spørgsmål om at få Helligånden ind i sit liv.

Vi studerer, og vi har brug for at vurdere. Ved studium får vi et grundlag, der giver os en åndelig baggrund. Til sidst vil *vores sjæl blive berørt af Guds Ånd*.

Vil I bryder jer om at få en opskrift på, hvordan man får personlige åbenbaringer? Den kan skrives på mange måder. Min opskrift er ganske enkelt denne:

1. Søg skrifterne.
2. Hold budene.
3. Bed i tro.

Ethvert menneske, der vil gøre det, vil bringe sit hjerte i harmoni med Herren i den grad, at de evige religionsprincipper, ved hjælp af „den stille, sagte stemme”, vil strømme ind i hans legeme. Og

efterhånden som han udvikler sig og kommer Gud nærmere, vil der komme en dag, da han vil tale med engle, da han vil få syner, og til sidst se Guds ansigt.

Religion er noget, der hører ånden til.

Brug al dit intellekt til at hjælpe dig, men i den sidste ende er du nødt til at bringe dig i harmoni med Herren. Den første store åbenbaring, som et menneske har brug for, er at *kende guddommeligheden af kirken*. Vi kalder det et vidnesbyrd. Når et menneske får et vidnesbyrd, har han derigennem lært, hvordan man kommer i harmoni med Ånden og får åbenbaring. Ved at komme i harmoni kan han få kundskab, der vil lede ham i hans personlige affærer. Ved fuldt ud at benytte og udvikle denne evne, kan han få alle de evigheds åbenbaringer, som profeten og alle profeterne har haft gennem alle tidsaldr.

Jeg har i nogen grad ligesom I, modtaget åbenbaringer. Jeg har fået åbenbaringer, der siger mig, at dette værk er sandt. Og som resultat deraf ved jeg det. Og jeg ved det helt uafhængigt af studium og undersøgelser, og jeg ved det, fordi Helligånden har talt til den ånd, der bor i mig, og givet mig et vidnesbyrd. Som følge deraf kan jeg stå som et vidne og sige i sandhed, at Jesus Kristus er Guds Søn, at Joseph Smith er hans profet, at Spencer W. Kimball er profet i dag, at Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige er den eneste sande og levende kirke på hele jordens overflade.

Og ydermere, i forbindelse med den sag, vi her taler om, kan jeg bevidne og forsikre, at *enhver levende sjæl, der vil adlyde Guds love, søge skrifterne, holde budene og bede i tro, kan få personlig åbenbaringer fra Gud* til sin sjæls store glæde og tilfredsstillelse her, og til sin endelige frelse i vor Faders boliger. □

Jeg ventede fyrretyve år på at blive døbt

Bessie Leeper Yoakum

Jeg havde læst Bibelen fra første til sidste side, da jeg som 18-årig blev gift. Jeg havde også besøgt forskellige kirkesamfund - men uden at finde det, jeg håbede på, i nogen af dem. Jeg læste hver dag i skrifterne, fastede én dag om ugen og gjorde mit bedste for at efterleve de principper, som Frelseren forkyndte. Og jeg bad regelmæs-

sigt til Herren om at nogen ville bringe mig det sande evangeliske budskab. En gang i 1920'erne, da jeg havde fire små børn, efterlod nogle missionærer nogle traktater - *Trosartiklerne* - i en skole ikke langt fra hvor vi boede, og en dreng gav mig én. Han sagde, at missionærene ville holde møde samme aften. Min mand var ikke interes-

seret, så vi gik ikke derhen, men jeg læste traktaten og slog alle de skriftsteder op, der henviste til Mormons Bog. Og så skrev jeg til kirkens hovedkvarter i Salt Lake City og bad om en Mormons Bog. De sendte mig en bog og en række traktater. Da jeg var kommet en tredjedel gennem Mormons Bog, vidste jeg, at den var sand. Jeg havde fundet den sande kirke. Jeg vidste, at Jesus Kristus levede og virkelig var Guds Søn! Min første indskydelse var at råbe det ud til hele verden.

Men da jeg gav min svigerinde en Mormons Bog, var hun ikke interesseret; endnu værre var det, at hun havde hørt - og troet på - noget dårligt om kirken. Hun snakkede med min mand, og han samlede alle mine traktater sammen og brændte dem, og forbød mig at opdrage vore børn i den religion. Ophidset over, at det, som jeg havde ventet på så længe, nu var ved at blive taget fra mig, skrev jeg til kirkens hovedkvarter og fortalte om mit problem. Det svar jeg fik var: vent . . . jeg skulle hver dag leve så godt, jeg kunne, og en dag ville der til sidst blive åbnet en mulighed for mig til at blive døbt. Missionærerne kunne ikke døbe en kvinde uden hendes mands tilladelse.

Jeg blev ved med at læse i Mormons Bog og alt andet, jeg kunne finde, både for og imod kirken. Og mit vidnesbyrd voksede. Så brændte vores hus og med det også min Mormons Bog, og jeg kunne ikke komme til at bestille en ny. Men da noget af det første jeg købte, da vi skulle genopbygge vort inventar, var en Bibel, sagde min mor: „Du opgiver aldrig håbet, vel?”

Min næste kontakt med kirken var mange år senere - i 1940'erne, da vi havde seks børn. Jeg besøgte min søster i Waco i staten Texas, omkring 130 km borte. Hun fortalte om én af sine veninder, der var sidste dages hellig. Gennem denne kontakt blev det muligt for mig at overvære søndags-skole og nadvermøde i den lille gren i Waco. En kvindelig missionær gav mig en Mormons Bog, og jeg fik mod til at fortælle mine døtre, der nu var gift og havde deres egne børn, om evangeliet. På det tidspunkt hørte jeg også om slægtsforskning, og det var gennem min interesse derfor, at jeg bevarede mit vidnesbyrd de næste tyve år - i hvilket tidsrum jeg ikke ellers havde nogen kontakt med kirken. Alligevel følte jeg mig altid taknemmelig over, at vor himmelske Fader havde givet mig lejlighed til at gøre noget for mine afdøde slægtninge, og jeg fortsatte dette arbejde med stor tilfredsstillelse.

Jeg var også glad, da mine tre ældste drenge kom sikkert hjem fra den anden verdenskrig i 1945. Men kort tid senere, da de og min 16årige søn, Robert Lee, hjalp deres far med at flytte et hus, blev Robert Lee dræbt, da han rørte en elektrisk ledning. Da jeg den nat lå og tænkte over denne tragedie, spurgte jeg mig selv igen og igen: „Hvad er der sket med min tro? Jeg mente at jeg havde tro på, at min familie ville blive bevaret - og nu ligger Robert Lee død i kapellet.” Og ligefremt og roligt sagde en stemme: „Robert Lee er blevet bevaret. Han har det godt.” Jeg forstod da, at vor himmelske Fader ikke altid besvarer vore bønner, sådan som vi helst vil have det, men han besvarer dem altid.

Mit vidnesbyrd var igen blevet styrket. Min mand blev syg i 1963, og i to år var han skiftevis hjemme og på hospitalet. En dag tog jeg mod til mig og spurgte ham, hvorfor han ikke læste Mormons Bog og selv fandt ud af, hvad den handlede om. Hans svar kom omgående: „Jeg ved alt, hvad jeg ønsker at vide.” Men jeg blev ved. „Nej,” sagde jeg. „Du ved kun, hvad andre har fortalt dig. Den bog indeholder evangeliet for den vestlige halvkugle, ligesom Bibelen er for den østlige, og den fortæller om store ulykker, som dette kontinent kom ud for på grund af al folkets ugudelighed.”

Til sidst sagde han: „Nå ja, så er der vel ikke nogen større forskel på de to bøger.” Men han læste den aldrig, og jeg sagde ikke mere til ham.

Da han igen blev syg, blev han sendt på hospitalet, og en aften faldt han hen i bevidstløshed. Ved femtiden om morgenen kom han et øjeblik til sig selv, greb min hånd og spurgte: „Kan du se den kvinde, der sidder der ved fodenden af min seng?” „Nej,” sagde jeg. Så spurgte han igen: „Kan jeg tale til alle disse mennesker?” Jeg mente, at han måske så afdøde slægtninge og

venner, som var kommet for at byde ham velkommen til åndeverdenen, så jeg sagde ja, for jeg vidste jo, at han kunne, når han døde.

Og så sagde han: „Jeg tror, jeg er ved at dø, men jeg håber, at vi får lejlighed til at høre evangeliet, efter at vi er gået herfra -” Ude af stand til at tale kunne jeg kun forme en tavs bøn, taknemmelig over, at han til sidst ville høre om det gengivne evangelium.

En måned efter min mands død blev jeg døbt. Et år senere gik jeg gennem templet i Salt Lake City og blev beseglet til min mand og fik vores søn, Robert Lee, beseglet til os. De fleste af mine levende børn havde sluttet sig til andre kirker, før jeg kunne fortælle dem om det gengivne evangelium.

Jeg var niogtreds år gammel, da jeg blev døbt i 1965, omkring fyrretyve år efter at jeg havde fået et vidnesbyrd om evangeliet, men mit vidnesbyrd er aldrig mindsket. Tro, bøn og oprigtigt studium af evangeliet holdt det i live. Jeg vidste, at jeg havde fundet det sande evangelium - og i dag vidner jeg ivrigt om, at Jesus Kristus er verdens Frelser og overhoved for denne kirke.

□

David, der er gymnasielærer, var hos sin hustru på hospitalet, da hun døde. Hendes sygdom havde været kortvarig, hendes død uventet. Til trods for sin sorg og choket, drejede hans bekymringer sig straks om deres syv børn. Da hospitalet lå temmelig langt borte fra hjemmet, ringede David til en tidligere biskop og bad ham give børnene den frygtelige nyhed. Med evangeliet som vejleder fortalte denne ven af familie stiltørdigt og ligeud børnene hvad der var sket, og hvad

det kunne komme til at betyde for deres tilværelse.

I de næste par dage delte børnene deres ængstelse og bekymring med deres far og med andre, der stod dem nær. Familie og venner omkring dem accepterede deres tro og tog den alvorligt, derfor kom børnene til at acceptere deres mors død, i bevidstheden om at hendes ånd levede og engang ville blive genforenet med hendes legeme. De vidste, at de engang påny skulle være sammen med hende, og at hen-

Forklar børn om døden

Jon M. Taylor

des kærlighed til og omsorg for dem ikke var ophørt. De anså helt tydeligt situationen for midlertidig.

Historier som denne sandfærdige beretning kan fortælles af mange, som har mistet én, der var dem kær. Få situationer bringer større påskønnelse af det håb, som evangeliet giver os. Det gengivne evangeliums lærdomme er en kolossal velsignelse ved sådanne lejligheder.

Da jeg under min mission arbejdede i en by i det midtvestlige USA, traf jeg en familie med tretten børn. Selv om børnene var voksne og ikke længere boede hjemme, var det en kærlig familie med et godt sammehold. Ti af de tolv levende børn boede i umiddelbar nærhed af deres mor. Da moderen døde, bad de sørgende børn os forklare frelsesplanen. Mens vi talte, afløstes sorgen af opmærksomhed og til sidst af taknemmelighed mod Herren.

Den gengivne sandhed giver os styrke og håb; men alligevel bringer det sorg og følelsesmæssige vanskeligheder at miste et nært familiemedlem. Da min hustru døde, og jeg stod alene med to børn, der endnu var for små til at gå i skole, søgte jeg efter vejledning, der kunne hjælpe børnene til at acceptere hendes fravær. Her er noget af det, som jeg lærte:

1. Børn bør med enkle ord forklares om forudtilværelsen, ånderverdenen og opstandelsen. Da jeg mindede dem om tempelbesejlingerne styrkede det børnenes overbevisning om, at vores familie engang igen ville blive forenet. Trosfremmende beretninger fra kirskens historie og fra personlige og familieoptegnelser styrkede deres tro på, at de igen ville komme til at være sammen med deres mor.

2. Sådanne samtaler og beretninger overflødiggør forklaringer, der kan forvrænge børns syn på de endnu levende, eller skabe unødigt angstelse. Hvis et barn får at vide, at en søster „er taget herfra, fordi hun var for god til dette liv”, vil barnet måske tro, at de, der er i live, er uværdige. Hvis en afdød bedstefar beskrives som, at han „blot sover”, vil barnet måske blive bange for at gå i seng.

3. Jeg har opdaget at en voksens ro kan påvirke et barn. Hvis forældrene betragter døden som uundgåelig men ikke endelig, vil børnene også gøre det. En far eller mor, der er for overvældet af sorg til omgående at kunne tale med barnet, kan lade andre familiemedlemmer og venner tale med barnet, indtil han eller hun igen falder til ro.

Imidlertid er det bedst, at sorgen kommer til udtryk. En mor var så sorgbetynet over sin mands død, at børnenes tante blev bedt om at tale med døtrene. De to ængstelige piger sad med stivnede ansigter, da de fik sandheden at høre. Det var, ligesom de flyttede sig væk fra deres tante, som gjorde alt hvad hun kunne for at undgå at græde, mens hun talte. Da hun til sidst begyndte at græde, omfavnede børnene hende og græd sammen med hende. Sorgen fik afløb. Hvis én af forældrene frit viser sine følelser, forstår børn, at sorg er noget naturligt og nødvendigt.

4. Måske den største og bedste hjælp jeg fandt, med hensyn til at afhjælpe mine børns angst, var at lytte tålmodigt til dem. Hvis barnet ønsker at græde, så lad det græde. Hvis det føler sig skyldigt, bør det have lov til at frigøre sig. Når et barn har mistet

én af forældrene, trænger det måske til at vide, at den af forældrene der stadig lever, elsker det og ikke vil forlade det. Enkle og oprigtige forsikringer tilfredsstiller som regel et barn.

5. Jeg lærte, at selv om det, jeg sagde, var vigtigt, så var udtalte beviser omend endnu vigtigere. En oprigtig stemme, et forsikrende knus og en hjertelig indstilling kan kommunikere de dybere liggende følelser.

6. Børn har brug for at blive afledt fra deres følelser; at blive involveret i aktiviteter, som de kan more sig med, som f.eks. svømning, lejrture eller sport. Kontakt med venner og familiedlemmer er især nyttig. Familiens kæledyr kan også være til megen trøst, idet det kan give afløb for tilbageholdte kærlighedsudtryk.

7. Det hjælper at værne om den afdødes minde. Samtidig med at vi ønsker at få et barn til at acceptere, at en af forældrene er død, ønsker vi ikke at udslette de gode minder, det har. Når barnet betragter familiebilleder eller stiller spørgsmål, vil dets påskønnelse og forståelse af den af forældrene der er død udvikles.

8. Hvis barnets angst, skyldfølelse eller apati vedbliver, kan det være nødvendigt at søge professionel lægehjælp . . . men sådan hjælp bør gives af en rådgiver, der kan hjælpe med at forklare problemerne ud fra evangeliske begreber.

Hvad her er skrevet, kan hjælpe, når der indtræffer død i familien, men det kan også benyttes til at forberede børnene, før de kommer ud for at miste

én af dem, der står dem nær. Familiehjemmeaftenerne er en god lejlighed til at tale frit om døden, ligesom man også kan tale om den, når den indhenter en ven eller én, man langt ude er i familie med. Overværelse af begravelser kan hjælpe de større børn til at påskønne og acceptere døden. Men mindre børn (almindeligvis børn under syv år) bør skånes for at overvære begravelser.

Også dyrs død kan give børn anledning til at lære. Min søn Jonathan kom engang hjem med en død slange. Han havde lagt en bandage om slangens brækkede hale i et forsøg på at genoplive dyret. Det kostede overtalser at overbevise ham om, at når en slange først er død, så vil alle verdens bandager ikke kunne bringe den til live igen.

Når først et barn accepterer tabet af én, det holder af, vil det forbløffe os med sin tro og ukuelighed. Efter min hustrus død blev Celende, vores frimodige unge datter, husets frue. Sælgere og andre, der spurgte efter hendes mor, fik det svar: „Mor er her ikke. Hun er i Himmelen.” Hendes ligefremme måde at sige det på, gjorde de fleste målløse.

Det er trøsterigt at lægge mærke til børns evne til at tilpasse sig tab af dem, de holder af. Men de trænger til at føle sig elsket, og må have følelsemæssig støtte. Som i alle situationer i livet, giver Jesu Kristi evangelium et godt grundlag, nemlig håbet om genoprettelse og evigt liv. □

Lad os tale om det

Nogle forslag til familiediskussion

Mandagaftens familiehjemmeaftener går rigtig godt i vores familie - håndbogen giver os gode retningslinier. Men somme tider er det vanskeligt at få påbegyndt en god diskussion under familiehjemmeaftenen eller andre studieperioder."

„Det er let nok for vores familie at have det sjovt sammen. Men når det kommer til at diskutere evangeliet, synes alle pludselig at betænke sig på at sige noget."

Lyder det bekendt for jer?

En af fordelene ved det nye mødeprogram er, at der bliver mere tid til familie-

liv om søndagen, og familierne opfordres til at bruge noget af denne ekstra tid til sammen at studere evangeliet - ud over de regelmæssige familiehjemmefæstener mandag. Men da der ikke er nok lektier i håndbogen for familiehjemmefæstenerne til alle disse ekstra tider, hvad kan familierne så bruge som grundlag?

Skrifterne bør selvfølgelig være den vigtigste kilde. Og kirkens tidsskrifter kan også yde gode bidrag til diskussioner. Mange af artiklerne i *Den danske Stjerne* kan for eksempel let omformes til diskussion: Budskaberne fra Det øverste

Præsidentskab; konferencetaler og andre aktuelle taler; artikler om ægteskab, familien, den enkeltes behov, de aktuelle kirkelektier, kirkens programmer, hvordan evangeliet opfylder dagligdagens krav; inspirerende oplevelser, som vor tids hellige har haft og meget mere.

Efter at man hver især, eller som familie, har læst en artikel, kan man prøve at diskutere den og stille spørgsmål om den. Har man ældre børn, bør man undgå at stille spørgsmål, der kan besvares med ja eller nej, eller kendsgerninger fra artiklen. Spørg i stedet på en sådan måde, at det kræver tænkning og en analyse. Under diskussionstiden kunne en familie tale åbent med hinanden om en særlig udfordring eller et særligt emne. Familien kunne indbyrdes give og søge oplysninger og meninger, stille spørgsmål, udbrede sig om bestemte tanker, komme med forslag og somme tider nå til fælles konklusioner.

Ledelse af diskussionen

Men hvordan får man begyndt? Hvad skal man huske på, når man leder en diskussion? De efterfølgende 9 punkter (der er tilpasset efter bogen *How to Lead a Discussion: Some Practical Suggestions for Discussion Leaders*, udarbejdet af Det melkisedeske Præstedømmes GUF for Junikonferencen i 1973) kan være nyttige, når man forsøger sig som leder af familiediskussioner:

1. Sørg for en god atmosfære under diskussionen. Enhver bør føle sig fri til at bidrage, til at komme med sine egne tanker, at tænke højt sammen med gruppen - uden frygt for at blive gjort nar ad. Hjælp familiens medlemmer til at forstå, at det er godt, at enhver ikke tænker nøjagtigt ens, og at den enkeltes syn-

spunkter er af betydning. En åbnings-salme og bøn, en god siddeplads (helst i en kreds) kan hjælpe. Lad være med at insistere på, at man skal række hånden i vejret, hvis man ønsker ordet. Gør atmosfæren fri og uformel.

2. Begynd kreativt. Hvis I skal tale om et skriftsted, en artikel eller en tale fra *Den danske Stjerne*, vil I måske foretrække at læse teksten højt i kor, eller også kan man på forhånd bede familiens medlemmer om hver især at have læst det. Prøv også andre måder at begynde en diskussion - analogier, historier, interessante spørgsmål, eksempler fra artiklen, lege, gåder eller ting der er lånt på wardets kirkebygningsbibliotek (som film, billedbånd, kort, billeder). Pas på, at din måde at samle opmærksomheden på fører lige ind til diskussionsemnet, og at familien tydeligt forstår, hvad formålet med diskussionen er. Pas på, indledningen ikke kommer til at optage hele jeres tid.

3. Efter oplæsning eller gennemgang af den artikel, som I vil diskutere, taler I om hvordan I kan anvende det der er aktuelt for jeres familie. For eksempel vil du måske ønske at tale om en central figur i artiklen: Hvad gjorde han? Hvad opnåede han gennem sin oplevelse? Hvordan forandredes hans indstilling? Hvad ville I have gjort i hans sted? Ville I have reageret på samme måde?

Eller I kan diskutere en bestemt situation i artiklen: Hvorfor skete begivenhederne, som de gjorde? Hvilke andre løsninger kunne være forekommet? Hvad kan vi gøre for at frembringe - eller undgå - den samme situation i vores familie?

Eller I kan diskutere jeres families reaktion til artiklen: Hvordan fik denne artikel jer til at føle? Hvilken forskel kan

den skabe i vort eget liv eller i vores familie? Hvad kan vi lære af denne artikel?

Eller prøv at diskutere en enkel idé fra artiklen: Er I enige i forfatterens forklaring af begrebet tro? Hvordan ville I definere det? Hvilke personlige erfaringer har fået jer til at føle på denne måde? En diskussionsleder behøver ikke selv at komme op med alle spørgsmålene. Bed familiens medlemmer stille deres egne spørgsmål. Prøv at opmuntre dem til at fortælle deres mening om artiklen eller diskussionen.

4. Hold diskussionen til ét emne. Det er din opgave venligt og alligevel bestemt at forhindre gruppen i at strejfe for langt bort fra emnet. Men lad dig ikke bekymre, hvis familiens medlemmer ikke siger alting nøjagtigt, som du selv ville have sagt det, eller hvis diskussionen tager en anden bane, end du havde forestillet dig. Lad de andre nærme sig emnet på deres egen måde.

5. Lyt opmærksomt til alle kommentarer. Prøv at forstå meningen bag enhver bemærkning - og prøv at opmuntre de andre til at gøre det samme. På den måde vil familiens medlemmer - især de yngre børn - forstå, at det de siger, virkelig har betydning, og de vil få større lyst til at komme frem med deres tanker.

6. Giv alle lyst til at deltage. Undgå at lade én eller to få eneret på diskussionen. Vær opmærksom på om enkelte familiedlemmer føler sig skræmte over kommentarer fra dem, som taler mere eller af deres opførsel, og prøv at opmuntre dem til at komme frem med deres egne synspunkter. Giv alle en chance til at sige noget. Ros kommentarer, når det er passende.

7. Undgå selv at komme til at spille en for dominerende rolle. Lad være med at

WILFORD

WOODRUFF

Skal man karakterisere kirkens fjerde præsident, Wilford Woodruffs liv, må det være ved at han med nød og næppe undslap døden, levede under vanskelige kår og var en tapper leder.

I en alder af tre år faldt han i en kedel kogende vand, og da han nogle få år senere fodrede sin fars kvæg, var han nær blevet stanget til døde af en rasende tyr. Som ung mand var han nær blevet knust under et omstyrtende træ, og i dette tilfælde som i alle de andre, tilskrev han sin redning Guds barmhjertighed og godhed.

Ved en bestemt lejlighed under sin mission til Arkansas og Tennessee i USA vandrede Wilford og hans kammerat næsten 100 km fra tidlig morgen til klokken 10 om aftenen „uden en krumme af nogen art at spise“. Under sine missioner til England resulterede ældste Woodruffs tro og hårde arbejde i et helt utroligt antal omvendelser - adskillige dåbshandlinger blev udført af denne tapre leder og tjener.

I 1889 blev han som 82-årig kirkens præsident. Han virkede som sådan til sin død i en alder af 91. □

En varm sommerdag bestemte vores familie, at den bedste måde at tilbringe eftermiddagen på, var at tage op i bjergene. I lang tid havde vores liste over noget, vi kunne gøre sammen, omfattet en tur til en nærliggende hule. Efter at vi havde samlet alt det sammen, som vi skulle have med, pakkede vi en frokostkurv.

Vi startede vores tur i stor forventning, og snart befandt vi os i bjergenes forfriskende kølighed. Ved hulen blev vi hilst velkommen af en opsynsmand, som blev vores fører. Han fortalte os, at der oprindeligt havde været tre huler,

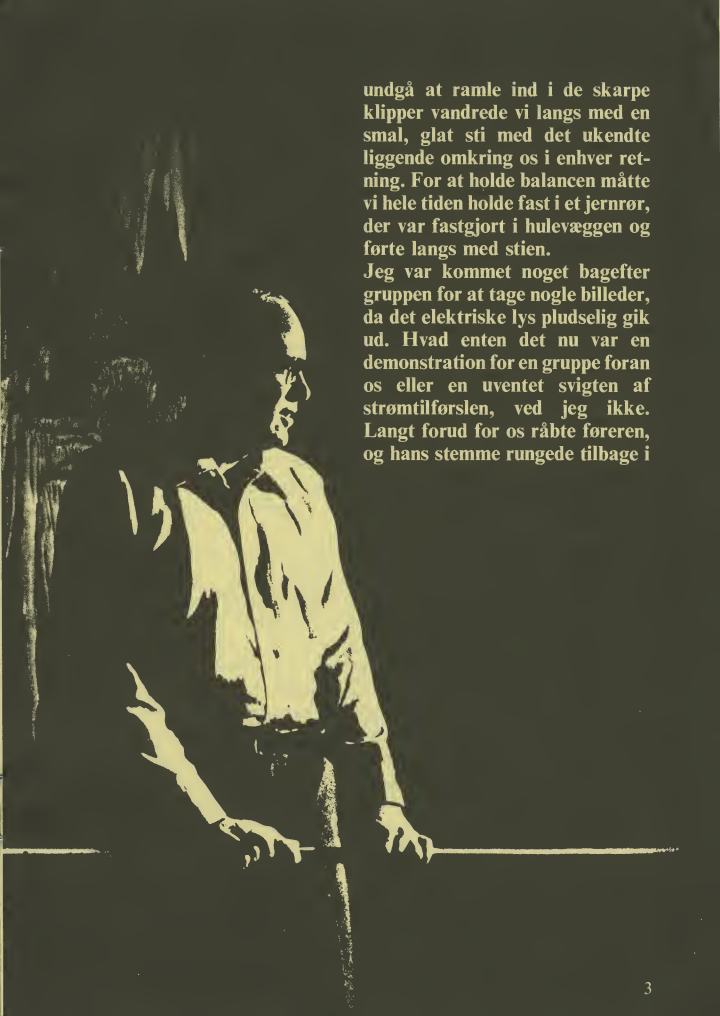
opdaget hver for sig, men at disse huler nu var blevet forbundet med hinanden ved en kunstig forbindelsesgang. Vi lagde mærke til, at der var mange lag interessante stenformationer, hvoraf nogle endnu var udforskede. Opsynsmanden pegede på en smal åbning ved siden af gangen, og fortalte, at der var to uigennemtrængelige huler neden under den sti, vi stod på. Han sagde: „Vi håber, at vi en dag kan udforske dem, men indtil nu har vi ikke fundet en tilfredsstillende måde at komme ind og ud af disse underliggende huler.”

Idet vi dukkede hovederne for at

Hold fast ved stangen

Eldste F. Burton Howard
De halvferds' første Kvorum

undgå at ramle ind i de skarpe klipper vandrede vi langs med en smal, glat sti med det ukendte liggende omkring os i enhver retning. For at holde balancen måtte vi hele tiden holde fast i et jernrør, der var fastgjort i hulevæggen og førte langs med stien.

Jeg var kommet noget bagefter gruppen for at tage nogle billeder, da det elektriske lys pludselig gik ud. Hvad enten det nu var en demonstration for en gruppe foran os eller en uventet svigten af strømtilførslen, ved jeg ikke. Langt forud for os råbte føreren, og hans stemme rungede tilbage i

den snævre passage: „Vær rolige allesammen; jeg er sikker på, at lyset straks vil komme tilbage. Vær så venlige allesammen at blive på stien og holde fast i jernrøret.” Hans lommelygte lignede kun en lille gul gnist langt borte. Jeg fik en stærk og uhyggelig fornemmelse ved tanken om alle de mange ufremkommelige huller og sidegange, der førte bort fra det sted, hvor jeg stod. Man kunne let blive borte i én af dem og aldrig mere blive fundet, tænkte jeg uroligt. For at berolige mig selv lænede jeg mig op af den stejle stenvæg. Jeg følte mig for med fingrene og fandt jergelænderet. Ved hjælp af føreren foran mig ville vi alle være i stand til at komme ud derfra, hvis vi holdt fast i jernrøret, selv om lyset ikke kommet tilbage, tænkte jeg.

En urolig mumlen af stemmer kom fra gruppen foran mig, men den stilnede snart af. Vi syntes alle at fornemme, at så længe vi blev på stien og fulgte førerens råd var der ingen fare på færde. Han havde nemlig været der mange gange før. Der var ikke længere nogen frygt, for vi kunne høre hans stemme og følte jernstangen sikkert fastgjort til hulens stenvægge.

Efter et par minutters forløb kom lyset tilbage, og vi var i stand til at fortsætte vores tur og betragte

hulens vidunderlige skønhed. Men hvad ville der være sket, hvis nogen havde forsøgt alene at slippe ud ved at føle sig frem gennem hulens gange i mørket? Hvilken chance ville vi have haft for at komme ud, hvis vi ikke havde haft jernrøret og vores fører?

Somme tider i livet bliver vores vej mørk. Måske ønsker vore venner, at vi skal gøre noget, som vi ikke mener, vi burde gøre. Måske dør én af vore kære, eller der sker noget andet, der får os til at føle os modløse og kede af det eller ensomme. Men vi har aldrig nødig at føle os forvirrede eller bange i mørket, for vores fører, Frelseren, har også været igennem et sådant mørke. Han ved, hvordan vi føler, og han kender stien, vi må følge for at finde vej ud. Han har givet os evangeliet, en jernstang eller et rækværk, der kan hjælpe os til at holde os på den rette vej. Og hans sti vil føre os meget længere end hulen - den vil føre os tilbage til vor himmelske Fader.

Vi har haft mange andre spændende og erindringsværdige familieudflugter, og hver enkelt af dem har lært os kærlighed, forståelse og samarbejde. Men den dag for længe siden, da jeg holdt godt fast i en fugtig jernstang i en mørk hule, lærte jeg en lektie om tro, som jeg aldrig har glemt. □

„Jeg skal nok slå ham Johnny Gates i kuglespil!” råbte jeg til mor, idet jeg skyndte mig ud af døren på vej til skole den morgen. Endelig kom dagen, hvor vi skulle konkurrere i kuglespil. Forberedelserne til konkurrencen havde stået på i flere uger,

og alle børnene i vores klasse havde ivrigt glædet sig til den. For mig forekom timerne at gå meget langsomt. Men endelig blev der ringet ud efter sidste time, og hele klassen samledes udenfor. Jeg vidste, bare, at jeg nok skulle vinde!

Laurie J. Wilson

Skud- Kuglen

Så var det, at jeg for første gang så Johnnys nye skud-kugle.

„Er det ikke en pæn kugle, Gary?” blev han ved med at sige.

Jeg følte mig skidt tilpas over, at jeg ikke havde en ny skud-kugle som Johnnys, men jeg prøvede at lade som ingenting - han skulle ikke vide, at jeg ønskede, at jeg havde en mæge til. Kampen begyndte. Jeg gjorde mit bedste, men femten minutter senere havde Johnny vundet hver eneste én af mine kugler.

Jeg var så gal i hovedet, at jeg nær var løbet min lille bror, Sammy over ende, da jeg kom hjem fra skole og for ind i huset. Jeg følte mig ydmyget og vred på mig selv ved tanken om, at jeg havde ladet Johnny slå mig i kuglespil, og specielt fordi det var sket lige foran mine venner. Og for at gøre ondt værre, resulterede spillet i, at jeg kom for sent hjem til mine opgaver i huset, så mor var også

irriteret. Hun havde øjeblikkeligt brug for noget garn, og Sammy var for lille til at gå alene, så hun havde ventet på mig. Hun gav mig penge og bad mig skynde mig. Sammy ønskede at komme med mig, men jeg sagde nej, for jeg måtte skynde mig. Men han græd og gjorde så meget vrøvl, at mor til sidst bad mig tage ham med.

Jeg løb det meste af vejen til forretningen, hurtigt nok til at Sammy ikke kunne følge med, men heller ikke så hurtigt, at jeg tabte ham helt af syne. Han kom ind i forretningen, lige idet jeg fik udleveret garnet. Jeg prøvede at undgå at se ind i hans bedrøvede øjne. Vi gik hen til kassen for at betale, og mr. Billings, der var medlem af vores ward, sad der for at tage mod betalingen. Så lagde jeg mærke til, at der på disken stod en æske fuld af kugler netop ligesom Johnnys. Mine håndflader blev helt svedige, og jeg stod bare der og stirrede, idet jeg tænkte på alle de kugler, jeg havde tabt. Jeg vidste, at jeg måtte og skulle have én af de kugler. Og når der nu var så mange, var jeg sikker på, at mr. Billings ikke ville savne en enkelt af dem.

Jeg så mig omkring for at sikre mig, at ingen så mig. Mr. Billings vendte ryggen til mig og talte med én af de andre kunder i forretningen. Forsigtigt tog jeg én af de lilla kugler op af æsken og lod den glide ned i bukse-lommen. Kuglen føledes kold og glat. I et hastigt glimt ud af øjenkrogen så jeg Sammy stirre på mig, men så vendte han sig omkring og så et andet sted hen.

Mr. Billings kom tilbage til kassen. „Er der noget andet, du vil købe i dag, Gary?” spurgte han.

Jeg tøvede et øjeblik, før jeg svarede: „Nej - det er alt, hvad mor behøvede.”

Jeg blev nervøs, for det syntes, som om mr. Billings pludselig så skuffet ud. Og så sagde han så sagte, at jeg næsten ikke kunne høre ham: „Hvad med den kugle? Glemmer du ikke den?”

Den glatte, kolde kugle følte pludselig som varme gløder i min lomme. Han vendte jo ryggen til! Hvordan kunne han have set mig tage den! Tankerne fløj rundt i panik. Jeg stod helt stille uden at vide, hvad jeg skulle gøre. Så trak jeg langsomt kuglen frem og lagde den på disken. Jeg begyndte at stamme ét eller andet, da Sammys høje stemme afbrød.

„Det er ikke Deres kugle, mr. Billings, det er Garys! Jeg har set ham med den mange gange! Jeg har set. . .”

„Ti stille, Sammy!” tyssede jeg på ham, mens jeg samtidig så ham ind i øjnene. „Du gør kun det hele værre.”

Mr. Billings ventede øjensynlig på, at jeg skulle sige noget. „Jeg - jeg må jo have glemt den,” stammede jeg. Mr. Billings pegede på skiltet, der angav prisen for kuglerne.

„Men jeg har ingen penge at betale den med, lige nu,” sagde jeg, så han lagde kuglen tilbage ned i æsken.

Jeg gav ham pengene for garnet, tog posen og vendte mig for at gå. Men halvvejs henne ved døren, standsede

jeg og stillede mr. Billings et spørgsmål: „Vil De fortælle min far og mor om det?”

Han så længe på mig, før han svarede: „Nej!”

Jeg trak vejret lettet. „Mange tak, mr. Billings. Jeg vil aldrig mere. . .” „Gary,” afbrød han. „Jeg vil ikke sige noget til dine forældre, for jeg forventer, at *du* gør det.”

Jeg kunne ikke tro mine egne øren. „Skal *jeg* fortælle dem det? Men. . .”

„Gary, din far har været biskop her i seks år, er det ikke rigtigt?” Jeg nikkede et „ja”. „Jeg tror, at folk her er enige om, at han er lige ved at være den mest betroede mand i vor del af verden. Sig mig, hvordan tror du, at han er blevet sådan?” Da jeg ikke svarede, fortsatte han: „Han gjorde sig fortjent til folks tillid, Gary.”

Sammy knugede min hånd i sin og prøvede at trække mig hen mod døren. „Hvis jeg ikke fortæller det til mine forældre, går jeg ud fra, at De vil?”

„Hvis du ikke fortæller dem det, Gary, vil de aldrig få det at vide.” Den gamle mands øjne stirrede lige ind i mine. „Men jeg forventer, at du gør det,” tilføjede han.

Pludselig ønskede jeg, at jeg aldrig mere skulle gå hjem igen og stå ansigt til ansigt med mine forældre, efter det, jeg havde gjort. Hvad skulle jeg sige?

„Der var du vel nok heldig, Gary!” lo Sammy. „Far ville vel nok være blevet gal i hovedet, hvis han havde fundet ud af, hvad du havde lavet. Men nu vil han aldrig få det at vide!

Du kan stole på, at jeg nok skal lade være med at sige noget.”

„Ti stille, Sam,” advarede jeg ham, og mit alvorlige ansigtsudtryk fik ham til at holde mund. Han havde selvfølgelig ret. Far ville blive vred. Han havde fortalt os så mange gange, at biskoppens familie måtte være et eksempel for alle og enhver, og at han regnede med, at hans sønner altid ville gøre det rigtige. Jeg ønskede ikke at se det skuffede udtryk i hans ansigt. Og jeg blev ved med at tænke på det, som mr. Billings havde sagt om tillid.

Jeg vidste stadig ikke, hvad jeg skulle gøre. Idet vi begyndte at gå op ad verandatrappen til vort hus, greb Sammy mig i armen. „Vil du sige det til far?” Han så mig ivrigt i øjnene. Jeg ignorerede hans spørgsmål og gik ind i huset.

Far sad og læste i avisen, da vi kom ind i værelset. Han så op, da vi sagde goddag, men begyndte så igen at læse. Jeg følte mig forvirret. „*Hvorfor skulle jeg dog fortælle ham det?*” tænkte jeg. „*Jeg vil jo aldrig mere gøre sådan noget, så måske. . .*”

Mine tanker blev afbrudt, da jeg pludselig blev opmærksom på Sammy. Han stod midt i værelset og stirrede på mig, sådan som jeg havde set ham stirre på en uåbnet gavepakke ved juletid - uden at vide, hvad han kunne forvente. Pludseligt blev det klart for mig, hvor meget han beundrede mig. Min lille bror havde været parat til at lyve for at forsvare mig i

forretningen, og jeg havde været ond imod ham til gengæld. „Hvad slags eksempel har jeg været for ham i den senere tid?” tænkte jeg og følte mig meget skidt tilpas.

Jeg følte fars øjne hvile på mig hele tiden, mens jeg fortalte ham hele historien, men jeg kunne ikke få mig til at se på ham. Han var stille et stykke tid, efter at jeg havde tilstået over for ham, og det gjorde mig meget nervøs.

„Se på mig, min søn,” sagde han til sidst, men hans stemme var venlig, ikke spor vred. Da jeg så ham ind i øjnene, forbløffedes jeg. Far smilede, selv om hans øjne så lidt tågede ud. „Jeg er stolt af dig, søn,” sagde han stille. „Det tog mod af dig at fortælle mig sandheden. Selvfølgelig er der ikke nogen undskyldning for, hvad du gjorde, og du må straffes for det. Måske kan du få lov til at arbejde et stykke tid for mr. Billings.”

Jeg sank sammen på gulvet ved hans fødder, lettet over at jeg havde sagt sandheden. Jeg var glad for, at jeg havde fortalt ham den, selv om det betød, at jeg måtte arbejde for mr. Billings efter skoletid et stykke tid. Selvfølgelig betød det, at der ikke ville blive flere kuglespilkampe nogen tid. Men det var helt i orden. Når jeg engang igen kommer til at spille, skal jeg nok vinde alle mine kugler tilbage - også selv om jeg kommer til at bruge min gode gamle skyde-kugle. □

tro, at du skal besvare ethvert spørgsmål eller komme med alle kommentarer. Send spørgsmålene tilbage til familiegruppen eller spørg andre hvad de mener - bed dem komme med kommentarer eller løsninger. De andre vil i reglen deltage livligere, hvis diskussionslederen selv betragter sig som medlem af gruppen.

8. Opsummer diskussionen til slut, eller bed et af familiens medlemmer gøre det. Lad være med blot at repetere alt, hvad der er blevet sagt; prøv i stedet at analysere indholdet. Spørg familiemedlemmerne, om den opsummering så nogenlunde dækker deres tanker.

9. Vurder diskussionen. Spørg dig selv eller familien, om alle har følt sig frie til at deltage, og hvordan man kan forbedre den næste diskussion.

Deltagelse i en diskussion

Her er nogle forslag til deltagerne:

- 1.** Accepter ansvaret for at komme frem med dine ideer, og for at besvare spørgsmål.
- 2.** Stil spørgsmål, der kan klare begre-

berne; hvis du er forvirret, er de andre det sandsynligvis også.

3. Prøv ikke blot at udfylde alle tomrum mellem kommentarer.

4. Lyt opmærksomt til andre i stedet for kun at tænke på, hvad du selv planlægger at sige bagefter.

5. Ret dine kommentarer til hele familien, ikke blot til diskussionslederen eller nogen anden.

6. Optag ikke hele tiden med alt for lange kommentarer.

7. Lad andre have deres egne synspunkter, selv om de afviger fra dine. Undgå ordstrid; forbliv rolig. Hvis du synes, at du må være uenig, så vær følsom, venlig og kærlig.

8. Hjælp familien til at nå passende konklusioner ved slutningen af diskussionen.

Det vigtigste er at alle i familien husker, at formålet med diskussionen er at knytte familien tættere sammen, at lære mere om evangeliet, at hjælpe med til at styrke troen og forpligtelserne - og at holde kommunikationslinierne i familien åben. □

1500 km over prærierne- barfodet

Hal Knight
Journalist ved Church News

Hvert år hylder mormoner verden over en særlig del af deres arv - pionererne, der drog over sletterne til Utah mellem 1847, og jernbanens gennemførelse i 1869. Omkring 70.000 mænd, kvinder og børn blev udfordret til at udholde de store prøvelser i ørkenen i disse år.

De kom i overdækkede vogne og til fods fra mange steder og lande, drevet dertil af forfølgelser og en

indsamlingens ånd, et ønske om at være sammen med andre af samme tro, og for at opbygge en bedre tilværelse i et timeligt såvel som åndeligt Guds rige.

Hver enkelt, som foretog denne rejse, havde sin egen historie at fortælle. Oplevelsen var fælles for dem, men detaljerne, mennesket og dets reaktion på begivenhederne, gjorde hver enkelts beretning forskellig fra de andres.

B. H. Roberts, der senere blev en af kirkens berømte historikere, var én af dem, der travede tværs over de øde sletter. Han var dengang 10 år, og foretog rejsen sammen med sin søster Polly, der var knapt 16. De var i et kompagni på 375, der rejste fra Council Bluffs i Iowa, hvor jernbanen dengang endte. Dette sted var blevet det sædvanlige udgangspunkt for karavanerne. Afrejsen derfra foregik den 13. juli 1866. Deres mor, som de ikke havde set i fire år, ventede på dem i Saltsødalen uden sikkert at vide, hvor de befandt sig. Turen var beregnet at skulle vare to måneder. Da alle vognene var fuldt lastede med forsyninger, måtte samtlige i selskabet, også børnene, gå alle de 1500 kilometer. En enkelt døde af sygdom på rejsen. Og de havde vanskeligheder med indianerne. Men for det meste bestod den lange rejse ganske enkelt af dagligt hårdt slid, træthed, kulde og til sidst endog sult.

Imidlertid betragtede Roberts slet ikke turen over sletterne som lidelser og hårdt slæb, men som en godt organiseret indsats, der indbefattede

prøvelse og renselse af de hellige. Det var mere end blot at overleve udendørslivet. Det var en rejse, der var fuld af mening.

På tidspunktet for rejsen, siger han selv, at han var en tætbygget ung mand med opstoppet næse, mellemrum mellem fortænderne, musegråt hår og laset tøj. Han var en dreng med fornemmelse for gale streger og meget nysgerrig; nogle af hans vanskeligheder på rejsen skyldtes, at han brød de fastlagte regler.

Da han havde mistet sine sko tidligt på turen, måtte han gå de 1450 resterende kilometer barfodet. Det tog år for hans ømme, revnede og blødende fødder at blive normale igen, og de forblev i den tid et levende minde om hele oplevelsen. De og de kolde nætter.

Man var bange for indianerne. Børnene blev atter og atter advaret om at holde sig nær ved vognene. De voksne fortalte mange historier om, hvordan børn var forsvundet, pint og igen frigivet, mod betaling af kostbare „gaver”. Men sådanne historier var ikke tilstrækkelige til at gøre den unge B. H. Roberts særlig forsigtig.

Sammen med en anden dreng på samme alder samlede han multebær ved bredden af Platte River, da de pludselig blev klar over, at den sidste af vognene var ved at forsvinde af syne.

De skyndte sig hurtigt afsted, uden at løbe, af frygt for at tabe de bær, de havde fyldt i deres hatte. På toppen af en bakke blev de bestyrtet ved pludselig at stå overfor tre indianere

til hest. De blev „stive af skræk” (som de udtrykte det), men drengene fortsatte mekanisk deres gang, idet de stirrede direkte på indianerne, som sad tavse og stive på hestene. Lige idet den unge Harry nærmede sig den ene indianer, brød denne ud i et „frygtelig vildt skrig”. Drengene kastede hatte og bær fra sig og løb for livet. Kun en enkelt gang vendte de sig, idet de løb så hurtigt, de kunne. Indianerne lå hen over deres heste, skrigende af latter.

I adskillige dage derefter fulgte Harry nøje kompagniets regler, men uheldigvis varede denne lydighed ikke ved ret længe.

Harry, der glædede sig vildt til en planlagt tur over en flod, krøb ud af lejren tidligt om morgenen uden at blive opdaget, for han mente, at floden kun var et par kilometer borte. Men det var længere end han troede, og han kom først til floden ved middagstid. Udmattet og med vabler på fødderne efter de træsko, han da gik med, faldt han i søvn mellem sivene. Og han sov så fast, at hele vogntoget rullede tæt forbi ham, uden at han vågnede.

Den sidste vogn var kommet over floden og forsvundet ind mellem træerne på den anden side, da Harry vågnede og skyndte sig ned til bredden. Han råbte og svingede med armene. Han fik at vide, at han var nødt til at svømme over. Han tog frakke og træsko af og kastede sig ud i floden.

Han svømmede omkring tre fjerdedele af vejen, men kunne så ikke mere. Kompagnikaptajnen red sin hest ud i vandet og trak ham op i sikkerhed. Da han var kommet godt op på land, fik han pisk, men tog det uden en lyd. „Jeg var bare lykkelig over at være sluppet ud af en slem knibe” fortæller han. Hans søster Polly havde været helt ude af sig selv over hans fravær. Tabet af en frakke og sko var en alvorlig sag. Hver eneste nat ønskede han, at han havde sin frakke at lægge over sig, og hver eneste dag - hele dagen - ønskede han sig sine træsko tilbage.

Om natten sov Harry og de andre mænd og drenge på den bare jord under eller i nærheden af en vogn. Til trods for, at det var sensommer, var natteluftens kold. Polly, som sov i vognene sammen med andre kvinder og piger, gav ham sit underskørt, så snart det var blevet mørkt, men det var kun en liden hjælp mod den fugtige, kolde og hårde jord. Harry havde ikke andet at ligge på eller tage over sig end det tøj, han gik i om dagen.

I Wyoming samlede han engang buffalogødning og lavede et lille bål, som han lagde sig tæt op ad. Det var hans varmeste nats søvn i mange

uger, men da han vågnede ved morgengry så han, at han var dækket af 4 cm sne.

Harry måtte ganske enkelt vandre de 1450 kilometer uden sko, på bare fødder. De blev fulde af revner og blister og næsten sorte af sol og støv. Blodet sivede ud fra revnerne, når han humpede afsted. Det var sæson for kaktus, og sulten drev ham til at indsamle dem. Ofte kom han derved til at stikke de allerede ømme fødder på de spidse kaktusnåle. Hver aften trak Polly disse nåle ud, mens begge græd - han af åmerte og hun af medlidenhed. Næste dag måtte han videre på disse ømme fødder endnu engang.

Når Harry's fødder ikke kunne klare det mere, forsøgte han at snyde sig til en tur på en hest eller i en vogn. Når han blev grebet deri, blev han pisket, men kaptajnen prøvede dog at finde en måde at „hjælpe den stakkels lille fyr”. På lange stræknin-

ger gav han Polly lov til at vaske Harrys tøj, og Harry kunne så forene behovet for dække med tilladelse til at køre, mens hans tøj hang til tørre.

Ved en flodovergang så han en ung pige snige sig ind i en vogn for at undgå at vade over, og han bestemte sig til at gøre det samme. Men vognen strandede på en sandrevle og blev efterladt natten over med børnene i. I løbet af natten mistede Harry sin kostbareste ejendom, en firebladet lommekniv, som han i England havde købt som gave til sin mor. Den faldt ned i Platte River, „tabt for evigt”. Polly gennemgik endnu en vanskelig nat i ligefrem panik over sin forsvundne lillebror. Sukkersækkene i forsyningsvognen blev våde under flodovergangene, og der dryppede sirup ud gennem revnerne i vogngulvet. Harry og andre børn plejede at ligge under vognen, hvor de lod de søde dråber dryppe ned i munden. Uheldigvis endte lige så meget på hans skjorte og bukser som i munden.

En aften Harry var meget træt, og stod overfor en hel nats vandring,

bestemte han sig til at gemme sig i en vogn. Han fandt en tønne, som så ud til at være tom, og lod sig glide ned i den. Han undertrykte et skrig, da sårene i hans bare fødder sank dybt ned i en slibrig masse af melasse (en slags sirup). Han havde imidlertid intet andet valg end at sove i det.

Næste morgen måtte han dryppende af melasse fra hoved til fod, liste sig ned fra vognen og blev hilst med rungende latter. Der var ingen mulighed for at fjerne melassen, så han gik ganske enkelt med den, „indtil støv og afdrypning efterhånden mindskede ubehaget”.

På grund af lus, som Harry havde fået på skibet fra England, var hans hår klippet så kort, at han næsten var skaldet. Under et ophold nær en indianerlejr i Wyoming, overværede han den første indianer-fredspibeceremoni. Men han blev selv noget af en attraktion. Han styrtede rædselslagen afsted, da en indianer lagde sin hånd på Harrys hoved og råbte: „Se! ingen skalp!”

Da kompagniet var kommet ud af

City Canyon og ind i Saltsødalen, slog man lejr neden for bjergene. Ved det første dagslys den næste dag startede de i procession, og selvfølgelig måtte Harry gå i spidsen som en anden trommeslager i en parade. Polly gemte sig, når folk kom ud for at se det sidst ankomne vogntog, for hun skammede sig over sit lasede tøj og solbrændte ansigt og hår. Ingen syntes at være der for at byde dem velkommen, men efter et stykke tids forløb så Harry en kvinde, som forekom ham bekendt. Han hev op i sit tøj og sagde: „Hej, mor!”

Hun så ned på ham og sagde så: „Er det dig, Harry? Hvor er Polly?” Da de tre var forenet i tårer, brød et smil en gang imellem frem gennem mode-rens tårer, „og hun så ud til at være meget lykkelig”, sagde Harry senere.

Disse erindringsbrudstykker om Roberts vandring over sletterne er taget fra Truman G. Madsens bog „Defender of the Faith, The B. H. Roberts Story, udgivet af Bookcraft Inc. Benyttet efter tilladelse.

Alt andet end en notesbog . . .

Janet Brigham

Jeg købte den første hos en boghandler i Alexandria i staten Virginia, for snart mange år siden. Den kostede 4 kroner, og den var den mindst prangende notesbog, jeg kunne finde. Den gang vidste jeg ikke, at jeg var ved at påbegynde en dagbog. Jeg vidste kun, at jeg behøvede et sted at organisere mine tanker.

Før da havde jeg skrevet mine ideer og indfald på hvad som helst - bag på tiendekvitteringer, på programmer, i kanten af kalendere. Når jeg mistede sådanne sedler, forsvandt samtidig min eneste optegnelse over min bedste indsigt. Nu var tiden kommet til at gøre noget ved det. Lige fra jeg lærte at skrive, til jeg var omkring 18 år gammel, har jeg ført dagbog, men de små bitte sider gav ikke plads for længere redegørelser. Og ordet *dagbog* på forsiden forekom mig for højtidelig, ligesom de optegnelser en opdagelsesrejsende fører på en rejse til Sydpolen. Jeg nedskrev kun mine aktiviteter, aldrig mine tanker. (Det var f.eks. typisk at skrive: „I dag dumpede jeg

næsten i historie, men i aften ringede Mike fra min franskklasser.”)

Der var kun liden følelse i disse skriverier, men jeg havde da i det mindste skrevet noget. Da jeg begyndte at gå i gymnasiet, fik jeg uheldigvis „for travlt” til at føre dagbog.

Da jeg derfor købte den notesbog til 4 kroner, tænkte jeg ikke på sådan noget som „dagbog”. Jeg var bare træt af evig og altid at miste og derved gå glip af de tanker og ideer, der ville egne sig så godt til en tale i søndagsskolen. Da jeg begyndte at skrive i denne første notesbog, forbløffedes jeg over, hvor let ordene kom. Jeg begyndte at glæde mig til at skrive i min notesbog om aftenen. Somme tider fandt jeg på at skrive en seddel til mig selv om, hvad jeg ville skrive om aftenen. Nogle morgener vågnede jeg før dag gry og skrev febrilsk i fem minutter, ja, somme tider en hel time uden at bekymre mig over, at jeg skulle op og have tøj på. Nogle aftener skrev jeg meget forskelligt; andre aftener skrev jeg slet ingenting.

Jeg kunne lide disse billige notesbøger, for jeg var aldrig bange for at skrive forkert i dem eller for at skrive om de fejltagelser jeg begik i min levevis. Så begyndte jeg at afsætte faste tidspunkter til at skrive. Jeg sad altid samme sted, når jeg skrev - krøllet sammen på sofaen, lige ved lampen. I bogens margin skrev jeg om betydningsfulde begivenheder som køb af en ny bil eller datoen for vaccination af min kat. I selve bogen nedskrev jeg mine reaktioner til dagens hændelser, mine iagttagelser og konklusioner.

Det var først, da jeg nogle måneder senere igen gik til boghandelen for at købe en ny notesbog, at jeg forstod, at jeg i virkeligheden førte en dagbog. Jeg bestemte mig til at give mine notesbøger navn: *Janet*. Den første, Janet I, havde ikke netop form som en dagbog, idet jeg ikke havde dateret alle notaterne, og ingen af dem handlede om daglige aktiviteter eller indtryk. Men da jeg forstod, at jeg virkelig førte en dagbog, forandrede jeg metoden, så jeg i det mindste vidste, hvad dag notaterne var skrevet.

Det blev også interessant at lægge mærke til, hvor jeg var på de dage, hvor jeg skrev. Ligegyldigt hvor jeg tog hen - på korte ture eller på ophold hos nærboende venner - opdagede jeg, at jeg var det samme menneske med samme personlighed. Da jeg engang besøgte en ven, opdagede jeg dagbogens mulighed for at opmuntre til åndelig og følelsesmæssig vækst. Efter timers diskussion med en filosofistudent, som ville

diskutere imod evangeliet, skrev jeg et langt indlæg om min egen tro. At skrive det ned var ligesom at aflægge vidnesbyrd. Da jeg den aften skrev, forstod jeg, hvor åben og ærlig jeg var over for min dagbog - måske mere fri end jeg var over for nogen ven. Jeg skrev måske på grund af min skuffelse over manglende evne til at tænke og udtrykke mig selv. Når jeg skrev mine tanker og ideer ned fik jeg lejlighed til at analysere dem og så forstod jeg somme tider, at min indstilling var baseret på selviskhed eller fejlagtig bedømmelse. Til andre tider var jeg glad for at erfare, at mine ideer var gode.

Somme tider lo jeg højt over mine reaktioner til hverdagens besværligheder. En særlig slem dag skrev jeg „PUH-HA” med bogstaver, der var 15 linier høje. Det hjalp.

Jeg begyndte med at lave en overskrift til hvert indlæg. En af mine yndlingstitler - og yndlingsindlæg - blev til, da jeg forsøgte at udvikle større tro. Titlen var „Tvivl kryber ind, og Janet slår igen”. Andre titler reflekterer en roligere indstilling. Der er én i *Janet III*, der siger „Dage og nætter og ting jeg elsker”, og den fører til et stykke, som jeg elsker at genlæse:

„Jeg elsker nætter, der er kolde og klare, når jeg kan se stjernerne og tale højt under dem. Og jeg elsker tidlige morgener, at være oppe, at være i live, og at stå foran en dag, der lige er ved at begynde. Jeg elsker nye begyndelser, der lige er ved at blive organiserede. Og rene lagener, rent nattoøj, ren krop, rent hår og en grund til at være

glad. Jeg elsker verden, når min sjæl er fuld af håb.”

Min sjæl flyder ikke altid over af håb. Somme tider er den fuld af skuffelser. Når det er tilfældet kan jeg se tilbage på det fornyende jeg skrev den september aften. Jeg kan finde opmuntring i et andet indlæg, skrevet ikke længe efter den: „Når jeg kan forstå, hvad det er jeg gennemgår, finder jeg det lettere at holde ud.”

Det er ikke det hele, der er noget særligt eller bare interessant. Men hvert eneste notat bærer på sin egen måde spor af min daglige omvendelse til evangeliet, mine kampe med mig selv og min glæde over hver eneste linie-på-linie-opdagelse af livets hemmeligheder. Hver eneste hjælper de andre til at antage et klarere perspektiv. Ikke blot afspejler hvert eneste notat mit liv, men de påvirker og bliver en del af min tilværelse.

Det var mens jeg skrev i *Janet IV*, min bedste ven flyttede. Da skrev jeg: „Det gør for ondt at skrive”. Og det var i *Janet V*, efter at jeg havde skrevet et tankeløst brev, der sårede en ven, at jeg skrev i min dagbog: „Gennem de mange forvirrende stemmer, der ringer i mine indre øren, trænger en beroligende stemme sig frem og fortæller mig, at hele sagen ikke vil få nogen konsekvenser.” Efter at have skrevet om den „beroligende stemme” lyttede jeg mere omhyggeligt til den. „Stemmen” havde ret; da jeg senere bad vennen tilgive mig, sagde han, at det havde han allerede.

En dag da jeg syntes livet „var efter” mig, begyndte jeg noget, som er blevet en tradition. Jeg skrev et indlæg med titlen „Noget jeg er taknemmelig for”. Det forbavsede mig den dag, og gør det stadig, hvor forskelligartede og talrige mine vel-signelser er, og hvor ubetydelige og somme tider endog humoristiske mine prøvelser er.

Gennem flytninger fra den ene side af USA til den anden, under ferier, på hvert eneste højdepunkt og plateau, har de forskellige bind af min dagbog været en bestandig ven, på en boghylde eller i en kuffert sammen med standardværkerne. De er blevet et redskab til at klare personlige udfordringer hver eneste dag.

Da jeg begyndte at føre dagbog, havde jeg til hensigt pænt at nedskrive mine allerdybeste tanker for derefter at gøre dem tilgængelige, når jeg skulle holde en tale til nadvermødet. Et par gange har jeg brugt min dagbog på den måde, men det er kun en del af mit udbytte. Dagbogen er ikke en opslagsbog over mit liv, og den kortlægger heller ikke min tilværelse. Det er ikke nogen standpunktsbog; det er et dynamisk kunstværk - omend i skitseform. *Janet-serien* lever i bedste velgående i sit femtende bind. Nogle bind løber over et helt år, andre kun over nogle måneder. Jeg er det eneste menneske, som har læst dem allesammen, og jeg vil måske bevare dem sådan - i det mindste i et par ti-år. Bindene har udviklet sig fra billige notesbøger til pæne indbundne bøger med blanke blade. □

„Jeg begyndte i ottende klasse i Tucson i staten Arizona,” sagde Richard Olson. „Jeg gik i en matematikklasse sammen med fire venner. En dag medbragte én af dem en labyrint, han havde tegnet, og udfordrede os for at se, hvem der kunne lave den bedste labyrint. Efter et stykke tids forløb holdt de fire op med at tegne, men jeg er ikke holdt op endnu. Dengang tegnede jeg labyrinter derhjemme, og så tog jeg dem med i skolen. Nogle af mine venner var helt tossede med dem og begyndte at kopiere dem, og det øgede selvfølgelig min interesse for at lave dem.

Når jeg får lyst til at tegne en labyrint, sætter jeg mig ned og tænker på film, jeg har set, bøger jeg har læst - eller hvad som helst, der kan give mig en idé. Jeg har fået undervisning om kunst i al min skoletid, men jeg har ikke noget særligt trick, jeg bruger, når jeg tegner labyrinter, selv om jeg særlig godt kan lide at lade en særlig sti gå en lang vej, for så pludselig at lade den ende blindt, før jeg til sidst laver den ene gode vej, der fører helt igennem. Sædvanligvis sætter jeg mig bare og begynder at tegne, og så kommer ideerne af sig selv.”

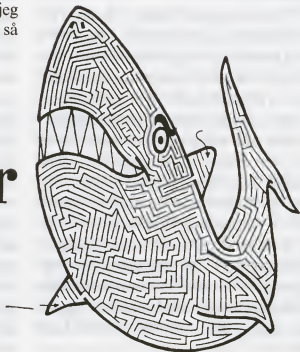
Labyrinter

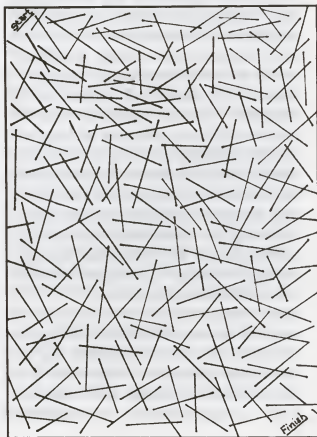
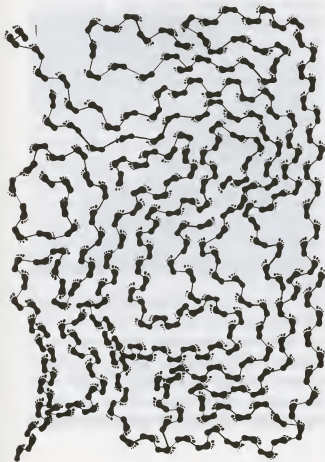
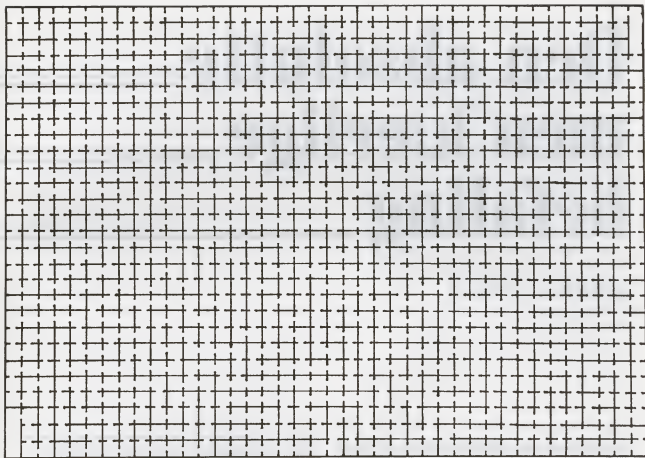
Maxwell T. Stone

Det var Richards far, som først kom på den idé at udgive Richards labyrinter i bogform, så han kunne tjene penge til sin mission. „Jeg lovede Herren, at al fortjenesten skulle gå ind i mit missionærfond,” siger Richard. „Bøgerne gik ikke særlig godt til at begynde med, men så fik vi flere bestillinger, end vi havde bøger til, og vi måtte trykke et nyt oplag.” De er nu solgt i mere end 1000 eksemplarer.

Nu arbejder Richard i Texas San Antonio mission, og labyrinter er blevet af mindre betydning. „I missionsmarken har jeg ikke tid til at tegne labyrinter,” siger han. „For det tager mellem to og tre timer at lave en. Desuden er der vigtigere ting at foretage sig.” Når han kommer hjem, vil han dog muligvis gå tilbage til tegnebrættet.

Her er en prøve på, hvad han har lavet. □

Den absolutte men kærlige befaling

Ældste Neal A. Maxwell

Jeg vil prøve at tale lidt anderledes om nogle af de standarder, der har at gøre med kyskhed før ægteskab og troskab derefter. Alle disse standarder er en del af det absolutte men kærlige sjette bud, måske det mindst populære af De ti Bud. Emnet i det sjette bud er ikke særlig populært i vor tid, og det er et af de mindst efterlevede men mest nødvendige af Guds befalinger. Det er et godt eksempel på, hvor stærkt Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige afviger fra verden med hensyn til grundreglerne for levevis. Verden går i meget ringe grad ind for overholdelse af denne befaling, så længe det ser ud til alligevel at gå glimrende for folk på alle andre områder.

Jeg har længe ment, at der inderst inde i nogle af de sværeste lærdomme findes nogle af de største sandheder og de kosteligste principper. Men disse kan ikke opdages tilfældigt eller uden respekt. Lydighed bringer i virkeligheden

både velsignelser og ekstra kundskab, sådan som Peter lovede det: at adlyde korrekte principper øger ens forståelse (se 2 Pet. 1:8). Det er også tilfældet med det sjette bud.

Helt oprigtigt, brødre og søstre, burde vi nu berede os til at leve i en bedre verden. Dette liv er såre vigtigt, men det er kun så kort - et lille øjeblik. Og hvis vi for beredvilligt tilpasser os denne flydende og flagrende verdens levevis, så vil selve denne tilpasning være forkert til vort liv i den næste verden - et liv, der vil vare evigt! Intet under, at den, som bryder denne befaling, kaldes „afsindig” (Ordspr. 6:32).

Der er selvfølgelig nogle bekymringer i forbindelse med det sjette bud, som vi har til fælles med verden. Både i riget og i verden ønsker man at undgå kønssygdomme. Vi har også et fælles ønske om at undgå at ugifte mødre bliver gravide. På et tredje område er der nogenlunde

Abort frembringer, ligesom manglende kyskhed . . . forhold, hvori mange hjerter dør, „gennemstukket af dybe sår”

enighed mellem verden og os, nemlig med hensyn til, at seksuel umoral på uheldig måde påvirker ægteskabet og familielivet, hvorved antallet af skilsmisser stiger.

Lykkeligvis går rigets årsager til at overholde det sjette bud langt dybere end disse tre områder, hvor virkelige de end er.

Den vigtigste grund til lydighed mod alle kyskhedslove er at man bør holde Guds befalinger. Josef forstod tydeligt den grund, da han modstod anslagene fra Potifars griske hustru (se 1. Mosebog 29:9). Josef, som klart så sin pligt over for sin arbejdsgiver, Potifar, konkluderede: „Hvor skulle jeg da kunne øve denne store misgerning og synde mod Gud!” Josefs lydighed var udtryk for loyalitet over for sig selv, over for sin fremtidige familie, over for Potifar, over for Gud, og ja, også over for Potifars hustru!

Hvis vore tanker er fyldte med forkerte ting, vil der ikke være plads til Guds og vore medmenneskers sande kærlighed.

En anden vigtig grund til at adlyde, er at ulydighed mod det sjette bud udelukker Helligånden fra vores sjæl. Vi mister hans værdifulde følgeskab, fordi han ikke kan forblive hos en syndig sjæl. Og uden hans hjælp bliver vi derved mindre nyttige, mindre modtagelige, mindre funktionelle, og mindre kærlige, menneskelige væsener. På en måde er vi da ude af stand til at kæmpe for Herrens sag på det tidspunkt, hvor vi i så høj grad har brug for det.

Seksuelt umoral er også farlig, fordi den er så ødelæggende for følsomheden. Vellystighed kan ironisk nok, forårsage, at folk, som fejlagtigt priser deres evne til at føle, netop mister deres evne til at føle!

De bliver, sådan som *tre* forskellige profeter i *tre* forskellige uddelinger har talt om, uden evnen til at fornemme, afstumpede, principløse og uden følelse (se 1 Ne. 17:45; Ef. 4:19; Moroni 9: 20). Norman Cousins advarede: „Folk, som insisterer på at ville se og prøve alting, løber en risiko for ingenting at føle . . . Vore dybeste følelser bliver afstumpede, uden at vi ved af det.” (i „See everything, Do Everything, Feel Nothing” i *Saturday Review*, 23. jan. 1971, s. 31).

Når vi mister evnen til at føle, er det fordi vi har ødelagt sjælens evne til at føle. Vi har afstumpet vores evne til at påskønne det forældende, såsom taknemmelighed og medfølelse, der hører til i den bedre verden, som vi stiler efter. Hele vort selviske samfund har en tendens til at tage tingene let, idet de trækker sig tilbage fra alt og alle, der kan blive en belastning eller forpligtelse - og kasserer „opbrugte” venner, slægtninge og endog partnere. Denne skaffen sig af med folk er ét af de sidste stader på selvishedens vej, hvor den enkelte ikke er villig til at risikere en forpligtelse af længere art eller at blive afhængig af noget som helst.

Og endnu en grund til behovet for at holde det sjette bud er, at mangel på kyskhed mindsker ens selvagtelse, fordi man i virkeligheden synder mod ens natur og mod den, man inderst inde er. (se 1 Kor. 6:18, 19) Efter min mening bryder vi også tidligere løfter, som vi har aflagt i forudtilværelsen, løfter, som er indprentet, stille men uafviskeligt i vores sjæl.

Ukyskhed påvirker også adskillige andre mennesker. Den far, som får den mærkelige idé, at han er berettiget til at høre fordi det er hans sag alene, forstår

ikke fuldtud virkningen af sin handling på hustru og børn. Hans ulydighed mod denne befaling påvirker også andre.

Som biskop i et studenterward umiddelbart i nærheden af University of Utah prøvede jeg forgæves for henvend 18 år siden at redde et ungt ægteskab. Kvinden havde været utro, og da jeg søgte at hjælpe og forstå, fandt jeg ud af, at denne kvinde som barn oplevede, at hendes far bedrev hor. Skønt det var ubegrundet, handlede hun kun, som hun mente, mænd er. Det hun gjorde, havde ikke noget med kærlighed at gøre. Flere år efter at jeg var blevet afløst som biskop, så jeg i en avis, at hun var blevet arresteret for prostitution. Jeg ved ikke, hvor hun er i dag, men jeg kan ikke glemme hvad Jakob sagde, da han ynkede troløse fædre, som har mistet deres børns tillid på grund af deres dårlige eksempel (se Jakobs Bog 2:35).

På samme måde repræsenterer de tusinder af unge mennesker, som ikke er gift men lever sammen, et betydeligt afbræk i samfundets familiemønster. Konsekvenserne af et sådant afbræk i samfundsordenen vil kunne mærkes i kommende generationer. En klog fransk filosof, Bainville, advarede: „Man må ønske konsekvenserne af sine ønsker”.

Vore grundværdier påvirker hinanden, og det samme gør vore fundamentale ideer. Vi kan ikke demoralisere vore familier og forvente at have en god ledelse! Når vi for eksempel antyder ved vore handlinger, at befalingerne egentlig ikke betyder noget, så nærmer vi os kaos. Forældre kan retfærdiggøre snyderi, det voksne barn kan retfærdiggøre hor, og det voksne barnebarn vil måske retfærdiggøre forræderi. Hvis ulydighed ikke er forkert, kan enhver vælge, hvilket bud han vil overtræde.

Disse og andre bekymringer går langt ud over verdens ønsker om at undgå sygdom og graviditet. Men kirken må være resolut, som Paulus sagde, „sandhedens søjle og grundvold” (1 Tim. 3:15). Kirkens bekymring med hensyn til at holde det sjette bud - som måles ved kirkens regelmæssige interview med dens ledere og medlemmer - sætter grænser mellem kirken og vore dages verden, og det er ikke tilfældigt!

En anden følge af seksuel umoral og dens afstumpethed er, at den vil berøve mennesket dets håb. Når et menneske mister håbet, får fortvivlelse lettere adgang, for, som en profet har sagt: „fort-

Uden i handling at anerkende disse store ... sandheder ... vil vi blive fanget i den „veloplyste enmands celle” - indskydelse og vellyst

vivelse kommer af ugudelighed" (Mori 10:22). På den måde kan ugudelighed og fortvivelse i en frygtelig grad styrkes ved egen hjælp.

I højere grad end vi er klar over, skyldes fremmedgørelsen i dette land i betydelig grad den udbredte seksuelle umoral - over for hvilken al tro, håb og kærlighed må give op.

Will og Ariel Durant bemærker i deres imponerende menneskehedens historie, at sex er som en flod af ild - den må kontrolleres ved hjælp af hundrede begrænsninger; ellers vil både den enkelte og gruppen blive tilintetgjort.

Verden er meget ubekymret med hensyn til overholdelse af denne befaling, så længe det ser ud til at gå glimrende for folk på alle andre områder

Mit afsluttende råd til jer findes i disse yderligere betragtninger:

1. Modstå verdens overtalelser, og I vil opdage, at hvis I vil stå fast, så vil andre også - ganske forbavsende.

2. Da I ikke vil lade folk komme ind og vandre omkring i jeres hjem med snavsede fødder, så lad dem heller ikke indvandre jeres tanker med snavsede fødder.

3. Opbyg jer stærke personlige led i en kæde af kyskhed og familietroskab, så den kan brede sig fra bedsteforældre til forældre og børn og derfra til deres efterkommere. Er familien i den grad sammensmeltet vil den blive knyttet sammen i det stærkeste bånd. Det er gennem jeres handlinger I skal bekræfte, at I tror på budene til trods for, hvad der foregår i verden rundt om jer.

4. Tilbring ikke jeres tid sammen med overtrædere af det sjette bud - ikke fordi I er for gode til dem, men som C. S. Lewis skrev, fordi I ikke er stærke nok. Husk at dårlige situationer kan nedbryde selv gode mennesker. Josef havde både sund fornuft og gode ben, da han flygtede for Potifars hustru.

5. Sammen med det traditionelle, røveriske, selviske hankønsvæsen er der nu den røveriske, selviske kvinde. Begge har, drevet af appetit, en falsk fornemmelse af at være frie. Det er den samme tomme frihed, som Kain havde (efter at han havde brudt en befaling ved at slå Abel ihjel), da han ironisk sagde: „Jeg er fri" (Moses 5:33).

6. Når der er begået fejl, må vi huske, at vi har det vidunderlige omvendelsens evangelium. Tilgivelsens mirakel venter på alle, som er oprigtigt kede af det, og som vil tage de nødvendige skridt. Men husk at der er situationer, hvori sjælen først må skoldes af skam, for kun gennem virkelig rensning kan virkelig hel-

bredelse forekomme. Men omvendelsen vej findes virkelig.

7. Hvis man får en indskydelse til at gøre forkert, må man modarbejde den indskydelse, mens den endnu er svag, og mens viljen endnu er stærk. Udsættelse betyder kun, at viljen svækkes, og indskydelsen bliver stærkere. Hold jer ivrigt beskæftiget med gode ting, for ledighed giver igen og igen en tendens til at holde på det forkerte - nemlig at vi skal tænke på vores egen magelighed.

8. Vi må lære at foragte verdens synder. Vi må ikke foragte menneskene i verden; vi skal elske dem. Men vi må lære at foragte verdens synder. Verden er hastig til at foragte og spotte. Jakob, som ikke holdt sig tilbage med hensyn til at sige sandheden, tilrådede: „I utro! ved I ikke, at venskab med verden er fjendskab med Gud” (Jak. Brev 4:4).

9. Husk, at de, som har fejl, ikke skal bestemme, hvordan I skal leve, for de, som praler af deres seksuelle erobringer, praler kun af det, som har overvundet dem - på samme måde som folk, der fortæller nervøse vittigheder om drikkeri, kun gør nar ad det, som er kommet til at gøre nar ad dem.

Ved at undgå ukyskhedens onder og konsekvenser opnår vi mulighed for og adgang til sådanne velsignelser, der altid følger dem, som holder budene. Hvis vi holder det sjette bud, så vil vi med sikkerhed opnå følgende:

A. Vi vil blive velsignet ved at være i harmoni med Gud og hans lov.

B. Lydighed vil også bringe os den velsignelse, at vi vil kende og opnå vore muligheder. Evangeliet hjælper os til at tænke på os selv både for, hvad vi er, og for det, som vi har kraft til at blive.

C. Holder vi det sjette bud vil vi blive velsignet med selvrespekt.

Sammen med det traditionelle, røveriske, selviske hankønsvæsen er der nu den røveriske, selviske kvinde. Begge har, drevet af vellyst, en falsk fornemmelse af at være frie.

D. Holder vi dette bud vil vi blive velsignet med frihed fra den mest undertrykkende tyrann af alle: Lystens tyranni. Derfor får vi mere frihed.

E. Vi kommer til at kende velsignelsen ved udvidet handlefrihed ved at lære os selv at handle klogt, snarere end blot at handle efter lystens tilskyndelse (se 2 Ne. 2:26).

F. Der er også den særlige velsignelse at vi vil udvikles hurtigere, hvilket altid sker, når man træffer beslutninger om både at afvise det onde og vælge det gode. Det er ikke nok at nå til et punkt, hvor

man ikke længere glæder sig ved synden - man må hunge og tørste efter retfærdighed.

G. Yderligere får vi vigtige velsignelser som følger en retscaffen sjæl, som vil blive en helstøbt personlighed, der ikke frygter åbenhed.

Mine unge venner, afvigelse fra Jesu

Kristi befalinger gør jer mindre kristne. En del af det at være en sand kristen er at holde det sjette bud. Må vi erkende, at kun ved at vedligeholde kyskhed for ægteskabet og trofasthed efter brylluppet, vil vores glæde være fuldkommen. Det er min bøn i Jesu Kristi navn. Amen. □

På forsiden øverst til venstre

Som svar på det projekt, som unge pigers hovedbestyrelse har stået for i forbindelse med kirkens 150 års jubilæum, modtog man ved kirkens hovedsæde bannere fra alle steder i verden. Dette banner er blevet lavet af en gruppe unge piger i Norge, som sender deres „hilsen fra Norge - år 1979”.

På for- og bagsiden, nederst

Dette banner i forbindelse med 150 års jubilæet er blevet tegnet, broderet og applikeret af unge piger i Lombardi Ovest regionen i Italien. De unge piger på hestene bærer de middelalderlige våbenskjold fra 7 byer i denne region: Como, Varese, Lugano, Milano Ovest, Monza, Busto Arsizio og Novara. Teksten lyder: „herrens tjenerinder søger skønhed og visdom, hvorend de er”.

På forsiden øverst til højre

Ved 100-året for oprettelsen af unge pigers organisation i 1969 blev denne gobelin skænket til søster Florence Jacobsen som præsident for unge pigers hovedbestyrelse af unge piger i Japan Okinawa missionen.

Det sting, som er blevet benyttet, kaldes „sen nin bari” de tusind menneskers sting. Den japanske tradition fortæller, at nå en kriger drog i kamp, lavede hans familie, venner og slægtninge en „sen nin bari” til ham. Et tusind mennesker, som han kendte, knyttede hver en knude i et lændeklæde. Han bar så dette lændeklæde i kamp med den viden, at 1000 mennesker derhjemme bekymrede sig for ham.

Ethel

Susan H. Aylworth

Som gymnasieelev arbejdede jeg nogen tid med GUF-programmet ved træningscentret for mentalt retarderede i American Fork i Utah. Jeg lærte hurtigt at acceptere og holde af disse mennesker. Det var meget bemærkelsesværdigt, at deres åndelighed overgik deres mentale og fysiske svagheder.

Med undtagelse af Ethel - som led af alvorlig hjernelammelse. Jeg fandt det meget vanskeligt at arbejde med hende eller i hendes nærhed. Min medfølelse - og min modvilje - var ganske enkelt for stor. Hun måtte lægges i spændetrøje, hænder og fødder var bundet til en metalramme for at forhindre hende i at skade sig selv. Man fortalte mig, at hun havde en god forstand, men at det havde taget næsten 40 år at finde ud af, at hun overhovedet havde en forstand, idet den var fanget i et så grusomt forkrøblet legeme. Dem, der arbejdede med hende, havde endelig fået lært hende at tale, selv

om jeg endnu ikke kunne forstå hende. Jeg undredes over, at Herren havde tvunget hende til at holde ud, når hun tilsyneladende var så dårlig.

En dag overværede jeg et faste- og vidnesbyrdmøde på centret. Lige ved mødets afslutning bad Ethel om lov til at tale. Jeg undrede mig over, hvorfor de lod hende tage tiden, når ingen kunne forstå, hvad hun sagde. Men så talte Ethel, så tydeligt, at selv jeg kunne forstå hende. Hun sagde: „Jeg elsker livet!”

Jeg var forbløffet, da jeg hørte hende fortsætte: „Og jeg elsker min himmelske Fader!” Jeg bøjede hovedet og græd.

Da Ethel havde sluttet sit vidnesbyrd, sang „børnene” den sang, som hurtigt var blevet deres yndlingsang: „Jeg er Guds kære barn, og han har sendt mig her”. Hver gang jeg siden har hørt den, er jeg blevet mindet om Ethel og den skønne lektie, hun lærte mig. □

Ancelle del Singsore, cercano la belle